

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 20.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V spravi prejema mesečno K 1.70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolna pettivrata (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolna pettivrata (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Avst. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne hran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.
Današnji številki je priložena »Naša Gospodinja«.

Nujno

prosimo vse cenjene naročnike in vse, ki se nameravajo z novim letom naročiti na »Slovenca« naj naročnino za l. 1913 blagohotno takoj odpošljejo, da more upravništvo delo pravočasno zmagovati. — Povošod agitirajte za »Slovenca« . — Pomnožite število »Slovenčevih« naročnikov l. 1913!

Narodno sobranje in uredba Makedonije.

Piše prof. Ant. Bezenšek.

Sofija, 21. decembra 1912.

Narodno sobranje, katero je bilo početkom meseca sklicano na kratko zasedanje, je odobrilo potrebne izvanredne kredite in $\frac{2}{12}$ od proračuna za prihodnje leto. Prihodnji teden pa bo odloženo do meseca februarja.

Za proslavo umrlih junakov in zahvalnost živim boriteljem za svobodo bratov v Makedoniji je postavilo sobranje poseben dnevni red in z dotičnimi izjavami je izpolnilo svoje dolžnosti.

V prestolnem govoru, katerega je prečital ministrski predsednik Evstratij Gešov, zahvalil se je čar za vsa darila, ki so prihajala in še prihajajo od blizu in od daleč za ranjene vojake in za sirote v boju padlih junakov. O tej najvišji zahvali naj izvedo tudi vsi oni Slovenci, ki so žrtvovali po svojih močeh v ta blagorodni namen.

Sploh pa so Bulgari od najvišjega dostojanstvenika do poslednjega državljana jako hvaležni za vsako njim storjeno dobroto v teh težkih časih. O tem priča med drugim sledeči slučaj, ki se je zgodil te dni v Plevnu, znanem mestu že iz rusko-turške vojne.

V plevensko bolnišnico je bil prišel precej po objavi sedanje vojne češki zdravnik dr. Gotera. Vršil je svoj poklic z vso gorečnostjo in si pridobil simpatije vseh ranjencev, katere je zdravil, in hvaležno priznanje celega mesta. Te dni se je moral vrniti v domovino, ko je izpolnil glavni del svoje blagorodne misije. Na postajo so ga spremili vsi plevenski zdrav-

niki, general, župan, usmiljene sestre, samarijanke in mnogo meščanov. A najganjlivejši je bil prizor, ko so se prišli posloviti od svojega dobrotnika vsi vojak-invalidi, ki so že toliko okrevali, da so mogli hoditi ob bergljah, ali pa naslanjajoči se na tovariše, nosili v obvezanih rokah šopke ter jih izročali odhajajočemu zdravniku, bratu Čehu, v skromno znamenje velike hvaležnosti. To je ganilo vse navzoče, a zdravnik se je razsolzil in ves ganjen rekel: »Te cvetlice bom ohranil za vse čase kot spomin na svoje prebivanje med brati Bulgari.« Mestni župan mu je podaril raznih originalnih bulgarskih proizvodov v spomin, drugi so mu podarili slike plevenskih znamenitosti itd.

Po tej oddaljitvi od glavnega predmeta vrnem se zopet k poročilu o delovanju narodnega sobranja. Finančni minister je vložil predlog, da se glasuje za kredit 6 milijonov levov za četrletne potrebe Makedonije, in to samo za administrativno, finančno in telegrafsko-pošno osobe. Ta proračun je oddeljen od občnega državnega proračuna.

Bulgarska narodna banka je preskrbela v novem proračunu za novoosvojenе dežele svoje podružnice v 28 mestih. Te bodo izvrševale vse bančne operacije, posebno bodo skrbele za kredit trgovcem, in dajale pomoč onim, ki hočejo staviti poslopja, kakršnih je v teh zapuščenih krajih prav treba. Glavne podružnice bodo: v Odrinu, Solunu, Dede-Agaču, Kanali, Bitolju, Seresu, Štipu in Skoplju; a manjše podružnice (agenture) po vseh drugih mestih.

Finančno ministrstvo je ukazalo, da se uredi novo carinsko ustrojstvo po Makedoniji in po Odrinskem.

Prosvetno ministrstvo za zdaj ne bo odpiralo tam novih učnih zavodov. Ostale bodo dosedanje gimnazije in učiteljske pripravnice, kakor so bile poprej pod upravo bulgarskega eksarha v Carigradu; samo da bodo zaneprej pod oblastjo ministra prosvete v Sofiji.

Za zdaj bo še primanjkovalo učnih moči, a prihodnje šolsko leto se bo odprlo več srednjih in strokovnih šol.

Poslani so tje tudi organizatorji za ljudsko šolstvo, rojeni Makedonci, ki so služili kot učitelji, ravnatelji in nadzorniki več let v Bulgariji. Torej poznajo potrebe v svoji sedaj osvobojeni domovini, a so tudi znani v svoji stroki kot izborni pedagogi; med prvimi sta šla tje vseučilišni profesor Miletič in knjižničar Argirov.

Tako se počenja upravno in kulturno delo v Makedoniji v vsaki stroki z vso

energijo, in ne bo minulo niti deset let, ko bo Evropa — kulturna, obrtna in trgovska — občutila, da bje v Makedoniji in Odrinskem žila novega intenzivnega življenja, katero se bo razvijalo na korist osvobojenih, na radost vseh njihovih slovanskih bratov in na ponos vsega civilizovanega sveta.

Trgovske zveze evropskih industrijskih držav z bližnjim iztokom bodo povečane in razširjene. Svobodna in dobro urejena Makedonija, s premožnim prebivalstvom, z večjimi duševnimi in gmotnimi potrebami, bo v korist ne samo Bulgarom in drugim balkanskim sosedom, ampak tudi celi kulturni Evropi.

Teža so si popolnoma svesti predstavitelji bulgarskega naroda v sobranju, katero bo sigurno nadaljevalo v februarjski sesiji svoje zakonodajno delo za preporod in uspešno razvitje z orožjem osvobojene in z bratsko krvjo napojene lepe — širje domovine.

Svetovni dogodki.

MIROVNA POGAJANJA. — MIR GOTOV? — PRIPRAVE PRI ČATALDŽI. VPRAŠANJE ODRINA.

Carigrad, 26. decembra. General Savov je došel inkognito kot bankir Kalčev v Carigrad, kjer se je dolgo časa posvetoval z velikim vezirjem o bodoči turško-bulgarski meji in o drugih vprašanih, o katerih se je baje dosegel sporazum. Sodi se, da je mir zagotovljen.

Carigrad, 26. decembra. Ministrski svet je sestavil protipredloge, ki jih imajo turški delegati v Londonu staviti delegatom balkanske zveze v soboto.

Carigrad, 25. decembra. Vsi častniki čataldške armade, ki so bili na dopustu, so poklicani nazaj in se morajo v 24 urah zglasiti vsak pri svojem polku.

Sofija, 26. decembra. Nasproti carigradskim poročilom o Odrinu, ki ga Turki zase zahtevajo, izjavljajo bulgarski politični krogi, da je Odrin oblegan in da je po usodi obojen, da pade. Bulgari miru ne sklenejo, če Turki Odrina ne odstopijo.

Carigrad, 24. decembra. Poslaniki vevlasti so zopet nagovarjali Kiamil pašo, naj se uda in ne izzove nevarnosti, da se mirovna pogajanja v Londonu razbijejo. Baje dela ruski poslanik Giers na to, da Turčija Odrin obdrži, a trdnjavo podere.

Carigrad, 24. decembra. Tu se trdi, da so vevlasti Porti sporočile, da bodo, ako se mir kmalu ne sklene, z vso močjo pritiskale, da se mir sklene.

Berolin, 24. decembra. »Vossische Zeitung« poroča, da je Turčija vsled poravnave med Avstrijo in Srbijo uvidela, da ji zavlačevanja ne pomagajo in je zato mir zagotovljen.

× × ×

AVSTRIJSKO-SRBSKI SPOR POPOLNOMA REŠEN? — VPRAŠANJE ALBANSKIH MEJA.

London, 25. decembra. Balkanske države in vevlasti se zdaj dogovarjajo med seboj že o mejah avtonomne Albanije proti Stari Srbiji in zastopajo načelo, da naj spada pod Albanijo ozemlje, ki je namakajo reke, katere se izlivajo v Jadransko morje, kar pa baje ne ugaja Avstriji.

Brigrad, 26. decembra. »Stampa« piše: Iz informiranih krogov se poroča, da so vsa avstrijsko-srbska sporna vprašanja rešena in da so trdno uverjeni, da bodo že bodoče dni vladale med obema državama normalne razmere. Državi sta se tudi glede na meje Albanije popolnoma zedinili in se pristaniško vprašanje v obojestransko zadovoljnost reši. Listi poročajo, da so odposlali Srbi vse čete s severne meje proti Čataldži, kar tudi potrja, da niso razmere med Avstrijo in Srbijo več napete.

Dunaj, 24. decembra. Tukajšnji turški poslanik Hilmi paša je izrazil svoje zadovoljstvo nad tem, da postane Albanija avtonomna pod sultanovo suvereniteto, ker je večina Albancev mohamedanska. Skader in Janina ostaneta albanska.

Belgrad, 24. decembra. »Tribuna« izraza mnenje, da bodo pogajanja, ki se vrše zdaj med Belgradom in Dunajem, imela popoln uspeh. V Belgradu so zelo zadovoljni, ker je cesar Franc Jožef srbskega poslanika zelo prisrčno sprejel.

× × ×

AFERA PROHASKA.

Oficijelni avstrijski komuniké.

Dunaj, 24. decembra. »Fremdenblatt« piše, da je avstro-ogrski poslanik glede Prohaske zahteval od srbske vlade sledeče zadoščenje:

1. Srbska vlada obžaluje nepravilnosti. 2. Ko se bosta Prohaska in Tachy zopet vrnila v svoja sedeža, naj jima vojaška oddelka izkažeta vojaške časti in se razobesi avstrijska zastava. 3. Konzula prisostvujeta ceremoniji v uniformi.

Očitki proti konzuloma so se izkazali za neosnovane. Pač pa so srbske vojaške oblasti zagrešile sledeče nepravilnosti: Aretirale so konzulovega kavasa na poti iz Prizrena v Verisović in mu odvzele v

LISTEK.

Roža svetlá.

Angleški spisal H. R. Haggard.
(Dalje.)

Nekako miljo daleč je jezdila Masuda naprej ob skalnatem prepadu, kjer so mogli radi kamenja le korakoma potovati; prišli so pa do globeli na levi, odkoder so začeli jezditi navkreber. Mesec je že zašel za gorami, a še tista slabotna svetloba, ki so jo dajale zvezde, so zatemnevali črni oblaki. A vzlic temu so prodirali dalje in dospeli do male jase, kjer je voda curljala in trava rastle.

»Tukaj moramo počakati do zore,« je rekla Masuda, »kajti v taki temi konji ne morejo varno stopati po kamenju, ker so okrog in okrog nas prepadi.«

»Pa nas bodo zasledovali,« vsklikne Rozamunda.

»Ne prej, dokler nimajo luči, da vidijo iskati,« odgovori Masuda, »a vsekakor se moramo podati v to nevarnost, kajti iti naprej, bi bilo naravnost blazno. Sedite pa se malo odpočijte ter dajte, da se konji napojijo in najedo trave; predno zaide jutrišnje solnce,

bomo mi in konji potrebovali vseh svojih moči. Sir Wulf povej, ali si hudo ranjen?«

»Ne prehudo,« odgovori vesel; »par prask pod oklepom — to je vse. Povej mi pa, prosim, kaj se je zgodilo, ko sva midva odjezdila od mostu.«

»Tole viteza. Princezinja je bila vsled sile dogodkov brez vsake moči in sužnje so jo odpeljale v njene sobane; meni pa je Sinan velel ostati nekaj časa, da govori z mojo pomočjo z vama. Ali vesta, kaj je imel v mislih? Na mestu je vaju hotel dati umoriti, ker mu je bil Lozel povedal, da sta ljubimca te gospice, ne brata. Le ker ga je bilo strah ljudstva, ki je bilo zadovoljno z bojem, ni vzdignil svoje roke. Zato vaju je povabil na večerjo, od katere se ne bi bila nikdar vrnila. Ko pa je Wulf povedal, da je ranjen, sem mu zašepetala na uho, da more svojo namero najboljše izvršiti drugi dan na ženitnini, ko bo v svojih dvoranah in v sredi svojih stražnikov.«

»Tako je,« odgovori, brata se naj borita z njimi, dokler ju ne vržejo v brezno. Krasen prizor bo to zame in za mojo kraljico.«

»Grozno!« je rekla Rozamunda. Godvin pa je zamrmral:

»Prisegam, da se bi boril, a ne z

njegovimi stražami, ampak edino le s Sinanom.«

»Tako je dovolil, da sta odšla in tedaj sem tudi jaz odšla. Pred odhodom mi je naročil, da pripeljem dve uri po večerji princezinjo k njemu, ker želi ž njo na samem govoriti o poročni slavnosti ter jo obdarovati. Odgovorila sem mu, da se povelje izvrši in odhitela proti gradu za goste. Tu sem našla gospico, ki se je že opomogla; bila pa je skoraj blazna od strahu in le s težavo sem jo pregovorila, da je nekoliko zavžila.

Drugo je hitro povedano. Predno sta pretekli dve uri, je prišel sel z naročilom, da mi Al Džebal ukazuje storiti, kar mi je bil zapovedal.«

»Vrni se k njemu,« sem mu odgovorila: »princezinja se kiti. Takoj pridva za teboj sami, kakor je ukazano.«

»Nato sem ji oblekla tole oblačilo, ji velela, da naj bo pogumna in da naj se odloči za Sinana ali smrt, če se nam načrt ponesreči. Vzela sem tvoj prstan, sveto znamenje pokojnega Al Džebala, ki ga je bil podaril tvojemu sorodniku, ga pokazala sužnjam, ki so se priklonile in naju pustile dalje. Dospevši do straž sem tudi njim pokazala prstan. Tudi oni so se priklonili, ko pa so videli, da sva se obrnili na levo in ne na desno, kot bi morali, da bi prišli do vrat notranje palače, so nas hoteli ustaviti.

»Ali vidite sveto znamenje?« sem rekla. »Psi, kaj pa vam mar, na katero stran se to sveto znamenje obrne?« Nato naju niso več zadržavali.

»Tako sva ostavili hišo za goste ter prišli na vrtove, odtod pa sem jo vodila do jetniškega stolpa, kjer je speljana skrivna pot. Tukaj ob vratih so bile zopet straže, ki sem jim ukazala v Sinanovem imenu, da jih odpro. Oni pa so rekli: Ta kraj je zaprt vsakomur izvzemši svetemu znamenju.«

»Poglejte ga!« sem odgovorila. Častnik ga je pogledal ter dejal: »Zares, pravo sveto znamenje je.« Vseeno pa se je obotavljal ter motril črni kamen z rudečim bodalom in starodavnim pisanjem.

»Ali si se morda naveličal življenja?« ga vprašam. »Bedak, sam Al Džebal hoče imeti dogovorjeni sestanek v tem poslopju, kamor pride skrivaj s svoje palače. Gorje ti, če ne najde te gospice tukaj!«

»Sveto znamenje je, ki ga je moral gotovo on poslati,« je rekel stotnik, »nepokorščina pomeni smrt.« — »Odpri, odpri!« so mu šepetali tovariši.

»In odprli so, medve pa sva vstopili ter zapahnila vrata za seboj. Nato sva se plazili, da povem na kratko, po temi, tipali ob steno, in iskali poti, ki mi je bila znana. Odtod, skozi rešilna vr-

Skopje adresirano pošto. Obdale so konzulata v Prizrenu in Mitrovici z vojaštvom, tako da se konzula nista mogla gibati. Aretirale so častne uradnike prizrenskega konzula. Izvršile so preiskave pri prizrenskih katoličanih, ki so pod avstrijskim protektoratom.

Dunaj, 24. decembra. Prof. Masaryk je izjavil o aferi Prohaska sledeče: Prohaska se je pritožil, da so srbske čete preiskale katoliško cerkev in samostan usmiljenih sester ter pretile katoliškemu duhovniku s smrtjo, so odvzele kavasu pošto in odpeljale nekega ponyja, ki je bil Prohaskova last. Srbska oblast pa na to odgovarja, da je to neutemeljeno. Katoliški duhovnik je sam dementiral, da bi bili Srbi cerkev in samostan preiskali. Kar se tiče ponyja, ki se je pasel na pašniku, Srbi niso vedeli, da je konzulov. Edino fakt s pošto je vpoštevanja vreden. Prohaska pa se je sicer tako vedel, da je srbsko in tudi katoliško prebivalstvo v Prizrenu proti njemu, ko je odhajal, priredilo demonstracijo, ki pa ni veljala toliko Prohaski kot neki ženski slabega glasu, ki jo je s seboj peljal. Pač pa trdi srbska oblast, da se je iz avstrijskega konzulata na srbske čete streljalo, vendar noče srbska vlada to reč delj preiskovati.

BOJ ZA SKADER. — PORAZ SRBOV?

Rim, 24. decembra. »Tribuna« poroča iz Bara, da so celo noč 23. t. m. turške čete napadale srbske pozicije pred Skadrom. Srbi niso imeli artiljerije in zato Turkov, ki so izpadli, niso mogli zadržati. Srbi so se morali v neredu umakniti. Turki so Srbe zasledovali z dvema bataljonoma in dve srbski kompaniji odrezali. Srbi so se morali umakniti do Leša, kjer so se utaborili na gričih okoli mesta.

Cetinje, 25. decembra. Včeraj se je vršil boj med turškimi in črnogorskimi predstražami. Boj je trajal od 6. ure do polnoči. Turki so poizkusili izpad, a so bili z velikimi izgubami vrženi nazaj. Črnogorci so imeli 7 mrtvih in 24 ranjencev.

Rim, 26. decembra. Vesti iz Ulčinja poročajo, da se je Turkom vsled zadnjih uspešnih bojev posrečilo oskrbeti se z municijo in živežem. Srbi so poslali v Drač ojačenja. Med srbsko garnizijo v Lešu je izbruhnil legar.

GRŠKOTURŠKA VOJSKA. — ZAČENJA SE ODLOČILNI BOJ ZA JANINO.

Atene, 24. decembra. Grške čete Janino že par dni oblegajo. Kmalu dospo pred fort Bizami, ki Janino varuje, tri sveže grške divizije. Iz privatnega vira se izve, da te divizije prodirajo iz Makedonije in so v vednem kontaktu z ostanki pri Bitolju poražene turške armade. Ostanki turških čet povsod masakrirajo kristjane.

Atene, 25. decembra. Vojno ministristvo javlja, da se je pred Janino začel artiljerijski boj, ki je trajal ves včerajšnji dan. Druga divizija, ki je bila zapletena v boj pri predstražah, ni svojih pozicij zapustila. Desno krilo, ojačeno po novih četah, ki so došle iz Aten, je z velikim uspehom izvršilo rekognoscicijo in našlo 120 turških trupel.

ta na koncu, ki sem jih tako zaprla, da jih razen večjih zidarjev z orodjem nikdo drugi ne more odpreti, prišli sva v jama, kjer sva našli vaju. S pomočjo svetega znamenja stvar ni bila posebno težavna, brez njega pa bi to noč ne bila mogla ničesar doseči, ker so vsa vrata zastražena.

»Stvar ni bila posebno težavna!« je dehnila Rozamunda. »Godvin, Wulf, Da bi vidva znala, kako je na vse mislila in pripravila! Da bi videla, kako so krvoločni možje zijali v naju, kakor da nama hočejo videti v dno duše! Da bi bila slišala, kako izborni jim je odgovarjala, jim molila tisti prstan pred oči ter tim velela biti ji pokorni ali pa umreti!«

»Kar se je zdaj gotovo že zgodilo,« je posegla Masuda mirno v besedo. »vendar jih ne pomilujem, saj so bili zlobni ljudje. Ne, nobene hvale. Storila sem, kar sem obljubila, in vrhu tega — jaz ljubim nevarnost in drzovite čine. Sedaj nama pa še ti povej vajino zgodbo, gospod Godvin.«

In sedeč v temi na travi je pripovedoval o divji ježi, in o poboju straž, Rozamunda pa je povzdignila svoje roke ter zahvalila Boga za tolike milosti.

»Predno solnce zaide, se zna kaj lahko zgoditi, da si zopet tam,« je rekla Masuda.

»Bes je,« odgovori Wulf, »a ne živa. Pa kakšen načrt imaš sedaj? Da jo mahnejo proti obrežnim mestom?«

»Ne,« odvrne Masuda, »vsaj naravnost ne, ker moramo v tem slučaju izi deželo morivcev, ki bodo podnevi že opozorjeni na nas. Jezditi moramo

Atene, 25. decembra. Privatno se poroča, da imajo ostanki bitolske turške armade, ki se pomikajo proti Laškovic, namen prodiranja grških čet proti Janini ustaviti. Trdi se, da se mora v kratkem začeti odločivni boj.

POMORSKA BITKA MED TURKI IN GRKI. — NOBENA LADJA NI POŠKODOVANA. — CARIGRAJSKA VOJNA STRANKA.

Carigrad, 25. decembra. Očividci pomorske bitke 22. t. m. poročajo, da so videli, ko so proti poldnevu trije turški torpedni rušilci na severu otoka Gadaros streljali proti Tenedosu. Videli so, kako so na Tenedosu odstavili grško in razvili turško zastavo, nakar so Turki prenehali streljati in odjadrati proti rtu Hellas, kjer je čakala križarica Medjidije z ostalimi torpednimi rušilci. Z zahoda je nenadoma nato prijadrala grška ladja »Averov« s šterimi torpednimi rušilci proti turškemu brodogovju. »Medjidije« in turški torpedni rušilci so se nato vrnili v Dardanele. Očividci niso zapazili, da bi bila kaka ladja poškodovana.

Carigrad, 25. decembra. Tu so prepričani, da so Turki na morju zmagali. Vsled tega so zlasti častniški krogi za to, da se vojska nadaljuje in delajo na to, da Kiamil-paša odstopi. Baje je tudi sultan o turških zmagah prepričan.

Članek:

RUMUNSKO-BULGARSKO VPRAŠANJE. — RUMUNIJA NE MOBILIZIRAJE.

Bukarešt, 24. decembra. V finančnih krogih se trdi, da v Bukareštu z obiskom dr. Daneva niso bili zadovoljni. Rumunija bo mobilizirala, da na Bulgarijo pritisne, da Rumuniji prizna teritorialne kompenzacije.

Bukarešt, 25. decembra. Oficijozna »Roumanie« dementira poročila, da namerava Rumunija mobilizirati. Rumunija bi le mobilizovala, ako bi prišla vojska, a zanjo zdaj ni nikakega povoda. Treba je zavrniti glasove nekega časopisja, ki z bolešno trdovitostjo vedno take vesti ponavlja. V sedanjem trenutku ni za mobilizacijo nobenega povoda.

SOLIDARNOST MED SRBIJO IN ČRNOGORO.

Belgrad, 26. decembra. Vladna »Samouprava« piše: Vesti dunajskega časopisja, da vlada vsled neuspehov pred Skadrom v Črnigori nezadovoljstvo proti kralju Nikolaju, in da vlada tudi spor med Karagjorgjeviči in črnogorsko dinastijo, so tendenčne in pohajajo iz intrig, ki imajo svoj izvor tam, kjer si te vesti izmišljajo. Med Srbijo in Črnogoro vlada najprisrčnejše prijateljstvo. Skader bo postal črnogorski, ker bodo Črnogoro, če treba, vsi zavezniki podpirali. Srbija ne rabi črnogorskih pristanišč, ker so ji velevlasti priznale albansko. Srbija je vedno pripravljena Črnogorcem pomagati in se ne straši materielnih in moralnih žrtev, da tudi dejansko svoje simpatije in zavezniške dolžnosti črnogorskim bratom in hrabremu kralju dokaže.

skozi deželo pustinskih gora v Emezo mnogo milj daleč, prekoračiti moramo reko Orontes, zatem v Balbek in od tod nazaj v Bejrut.«

»Emezo?« je rekel Godvin. »Ta kraj ima vendar Saladin v svoji oblasti in gospica Rozamunda ima naslov princezinja balbeška.«

»Kaj je najbolje?« vpraša Masuda. »Da pride Saladinu v roke ali zopet gospodarju morivcev nazaj? Izvolite si, kar drago.«

»Jaz si izvolim Saladina,« je rekla Rozamunda, »kajti on je vsaj moj stric ter mi ne bo nič žalega storil.«

Ko se je zdanilo, so se pokrepčali, pritrtili si sedla in odrinili. A komaj so naredili kakih sto korakov pota, začuli so iz prepada, ki so ga zakrivala sive megle, peket konjskih kopit in človeške glasove.

»Naprej!« je rekla Masuda, »Al Džebal nam je za petami.«

In plezali so ob robu strahovitih prepadov vkreber, kjer bi v temi ne mogli hoditi in prišli so na veliko planoto, ki se je razprostirala do nekega gorovja v daljavi kakih dvanajst ali še več milj. Iznad tega gorovja sta se vzdigovala blizu skupaj dva vrhunca. Tja je pokazala Masuda rekoč, da drži sredi med njima pot, zadaj pa leži dolina reke Orontes. Vtem se je začelo daleč za njimi glasno vpitje, radi goste megle pa ničesar niso mogli videti.

»Naprej!« je rekla Masuda, »zdaj ne smemo trošiti časa,« in hiteli so dalje, a le v počasnem diru, kajti tla so bila še vedno skalovita in svetloba negotova.

(Dalje.)

Cetinje, 25. decembra. Črnogorski tiskovni urad odločno dementuje vse vesti o nezadovoljstvu črnogorskega naroda proti dinastiji in o sporu med Srbijo in Črnogoro.

VPRAŠANJE SOLUNA.

Dunaj, Iz Sofije se poroča, da je vest, da sta se car Ferdinand in kralj Jurij glede Soluna definitivno domenila, neosnovana.

Sofija, 26. decembra. Nasproti poročilom, da je en polk bulgarskih čet v Solunu odrinil v Serres, se izjavlja, da je v Serres odmarširala le ena stotinja. Resnična tudi niso poročila, da ostale bulgarske čete zapuste Solun.

RUSIJA MOBILIZIRA DALJE?

Berolin, 24. decembra. »Kreuzzeitung« tolmači carjev ukaz, da časopisi ne smejo o vojaških zadevah poročati, tako, da Rusija mobilizira dalje, kar evropsko javnost zopet razburja. — »Berliner Tageblatt« se nad carjevim ukazom jezi, češ, ruske čete se od meje v resnici odmikajo, torej je ta ukaz nepotreben in neoportunen. Ukaz se tolmači tako, da se je hotelo postavno fiksirati nekaj, kar dosedaj v Rusiji ni obstajalo.

Pariz, 24. decembra. »Matin« sodi, da Rusija nima agresivnih namenov.

ANGLIJA JE PRIPRAVLJENA.

Pariz, 24. decembra. »Matin« je dobil iz Londona potrdilo, da angleško pomorsko moštvo za Božič ni dobilo dopusta. Vse torpedovke so koncentrirane v Severnem morju, križarke pa v kanalu La Manche.

KOLERA.

Peterburg, 26. decembra. »Novo Vreme« poroča: Gučkov, ki je vodil na Balkanu »Rdeči križ«, se je vrnil v Peterburg in poroča, da je za kolero in za legarjem pri Čataldži obolelo 23.000 oseb.

FRANCIJA POPOLNOMA NA STRANI BALKANSKE ZVEZE.

Dunaj, »Reichspost« priobčuje razgovor z nekim francoskim državnikom, ki je izjavil:

»Čim močnejša bo balkanska zveza, tem bolj bo imela z njo opravka Avstro-Ogrska. Zato se bo od naše strani vse storilo, da se balkanska zveza politično, finančno in zlasti vojaško utrdi. Mi bomo za balkansko zvezo storili toliko kakor za Rusijo, ali še več. Naša politika se drži svete dedščine iz leta 1870./1871. Dokler se Avstrija drži Nemčije, se naša politika nasproti nji ne bo izpremenila.«

GROZOVITOSTI BULGARSKIH ČETAŠEV. — BULGARSKI DEMENTI. — ENKETA.

Solun, 24. decembra. Poroča se, da so bulgarski četaši v vasi Petriču ustrelili 170 koskih, ki so se, nič hudega sluteč, v vas vrnili. Ženske so oropali in jim odrezali ušesa in roke.

Carigrad, 24. decembra. Porta predlaga velevlastem, da se glede bulgarskih in grških grozovitosti v Makedoniji skliče enketa.

Sofija, 25. decembra. Poročila turškega izvora glede grozovitosti bulgarskih vojakov v Makedoniji, se odločno dementujejo. Bulgarska armada ni počenjala nobenih grozovitosti. Mogoči so le taki slučajji od strani četašev, katerih pa je Turčija sama kriva. Večidel so pa Turki na četaše streljali. Število žrtev pri tem pa je fantastično pretirano. Laž je, da Bulgari silijo mohamedance, da se pokristjanijo, kakor je tudi laž, da silijo Bulgari turške žene v zakon z Bulgari. Turčija, ki je baje velevlasti pozvala, da se skliče enketa o grozovitostih v Makedoniji, naj to le stori, Bulgari se nimajo ničesar bati.

CAR FERDINAND IN KRALJ PETER.

Belgrad, 24. decembra. Tu se govori, da se car Ferdinand in kralj Peter v kratkem sestaneta.

TURSKI GOLJUFI.

Carigrad, 24. decembra. Pod predsedstvom Ismail-paše se zbere vojno sodišče, ki bo sodilo šefa intendance Ismail Hakki-pašo, kateri je izvršil velike defraudacije.

LAHI RUSOM POJASNJUJEJO SVOJE STALIŠČE.

Rim, 24. decembra. Polemizujoč z »Birž. Vjedomosti« izvaja »Tribuna«, da Italija ni vplivala na to, da se Avstrija odpove Sandžaku in ga prepusti Srbiji in Črnigori, marveč se je Avstrija sama Sandžaku odpovedala. Avstrija se tudi ni upirala trgovskemu pristanišču,

ki naj se dovoli Srbiji. Italija se ni upirala težnji Avstrije, da se Srbija gospodarsko Avstriji zasužnji, ker Avstrija kaj takega sploh ni nikoli nameravala. Kar se tiče Albanije, je Italija podpisala Avstrijo, Avstrija pa Italijo.

STANJE PRINCA JURIIA.

Belgrad, 24. decembra. Stanje princa Jurija se je v zadnjih 24 urah zelo poslabšalo.

HARTWIG ZOPET MISLI DEMISIONIRATI.

Belgrad, 24. decembra. Trdi se, da se je Hartwig svojega poslanikovanja res naveličal in bo v kratkem zapustil svoje mesto. Podal se bo ob priliki pravoslavnihi božičnih praznikov na dopust in se ne bo več v Belgrad vrnil.

MIR SVARI NEKATERE LISTE.

Sofija, 26. decembra. »Mir« se peča z Bulgarom sovražnim stališčem nekaterih listov zveznih balkanskih držav in obzaluje, ker nekateri časnikarji niti zdaj, ko še skupno delo ni izvedeno, izrabljajo eno balkansko državo proti drugi. List naglašja, da se bulgarsko časopisje ogiba vsega, kar bi bilo podobno kritiki zaveznikov in rajši čaka, da se položaj pojasni in da bodo znana dejstva, predno se prične kritikovati. »Mir« opozarja vlade zveznih držav na skupnemu delu nevarno ruvanje teh listov, ki razburjajo duhove, povzročajo nezaupanje in žalijo bulgarsko ljudstvo in bulgarsko armado.

GRŠKI DREADNOUGHT.

Atene, 25. decembra. Ministrski svet je sklenil izpremeniti načrt nove križarice, ki je že naročena, in sicer tako, da se ofenzivna in defenzivna moč križarice in hitrost poveča. Nova grška križarica bo odgovarjala vsem zahtevam in bo imela dimenzije dreadnoughta.

Protialkoholni kongres.

+ Protialkoholna družba »Sveta vojska« se je včeraj, sv. Štefana dan, ustanovila pri sv. Jakobu v Ljubljani. Vpisalo se jih je lepo število, skoro samih popolnih abstinentov. Prihodnjij pride na vrsto stolna župnija sv. Nikolaja. Ljubljana naprej — dežela za njo! Za ustanovitev te organizacije je posebno primerna prihodnja nedelja, ko bo kongres v Ljubljani, — kjer morejo in hočejo to napraviti brez tuje pomoči.

+ Za protialkoholni kongres je, kakor se čuje, po deželi dokaj zanimanja. Protialkoholna misel prodira vedno bolj v ljudstvo. — Tukaj še par pojasnil: Vprašuje se, kdaj se bodo popoldne začela predavanja, ker ura ni naznanjena. Ker se bo vnanjim udeležnikom proti večeru najbrž mudilo domu, zato bo najbolj kazalo, da se prične ob dveh. Sicer se bo pa to lahko še posebe naznanilo ob sklepu dopoldanskega zborovanja. — P o z d r a v i raznih zastopnikov bodo pripušeni samo oni, ki so naprej dogovorjeni, ker več jih čas ne dovoli. Ako bi želel še kdo drug pozdraviti, mora izročiti pismen pozdrav. — D e b a t a bo mogoča v toliko, kolikor bo čas pripušal. Le želeli je, da bi se slišala razna mnenja in nasveti. Ako pa čas ne bo pripušal dolgih debat, se posamezni nasveti in predlogi lahko izroče pismeno. — V preddvorani bodo na razpolago društvene tiskovine, knjige, brošure, sprejemnice, »Zlata Doba« itd.; istotako mrzle in gorke brezalkoholne pijače: mleko, grog, sadni sok i. dr. — Opozarjamo tudi še enkrat na večerno predstavo v gledališču. Igra »Ubijalec« učinkuje mogočno; predstavlja posledice alkohola drastično. Zeleti je, da bi bila hiša napolnjena. Pričetek ob 7. uri.

— Ob priliki III. slovenskega protialkoholnega kongresa, ki ga — kakor smo že poročali — dne 29. in 30. t. m. skupno priredita Društvo zdravnikov na Kranjskem in Slovenska protialkoholna zveza, ima Društvo zdravnikov v nedeljo, dne 29. t. m. ob 6. uri zvečer v srebrni dvorani hotela »Union« svoje redno mesečno zborovanje z naslednjim dnevnim redom: 1. Naznanila predsedstva. 2. Kako morejo zdravniki sodelovati v boju proti alkoholu: a) s predavanji, b) s sodelovanjem pri oskrbovalnicah za alkoholike, c) s snovanjem protialkoholnih muzejev. 3. Slučajnosti.

Slomškova zveza. Odbor vabi vse člane in članice na protialkoholni kongres dne 29. in 30. t. m. v Ljubljani. Če kdo, je učitelj v prvi vrsti dolžan uvrstiti se med protialkoholne bojevnike! Ni dovolj, da smo samo učitelji, ampak sedanja doba zahteva, da smo predvsem tudi vzgojitelji ljudstva! Vsaka podružnica naj pošlje v ponedeljek svoje zastopnike na protialkoholni kongres.

Abstinenčni odsek »Danice«. Tova-riši visokošolci! V »Danici imamo že svoj odsek, ki je član »Svete vojske«. Tudi »Zarja« ima svoj odsek. Idealizem in dobre strani abstinence so nam pred očmi, slabe strani zavzivanja alkohola za se, za rod, družino in družbo pa nas straši pred alkoholom. Kakor v vsakem boju, tako moramo tudi tu ravno-dušno, odločno, brez bojzani korakati dalje. Zato vas vabim, pridite v obilnem številu, če vam čas, finance in skušnje etc. dovoljujejo. 29. t. m. je protialko-holni kongres. Pridite zlasti člani aka-demičnih odsekov. Tudi oni naj pridejo, ki gledajo skeptično na gibanje.

Načelnik abst. odseka »Danice«.

Štajerske novice.

§ **Za božičnico slovenski štajerski.** Martin Meško, župnik, Kapela, 5 K. — Fran Strmšek, kaplan v Št. Vidu na Planini, 2 K. — Župni urad Sv. Duh na Ostrem vrhu, 1 K. — Al. Marček, zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano, 1 K. — Jak. Korošak, kaplan v Sv. Duhu v Ločah, 2 K. — Josip Pečnak, kaplan v Trbovljah, 20 K. — Anton Turnšek, trgovec v Rečici pri Celju, 6 K. — Anton Šijanec, župnik v Sv. Juriju v Slov. goricah, 3 K. — Fran Gerec, trgovec v Pišecah, 10 K. — Mat. Sinko, prof. in župnik v pok., Središče, 4 K. — Josip Kranjc, župnik v Zibiki, 2 K. — J. Šelih, župnik v Sv. Kuničundni na Pohorju, 10 K. — Fran Golčer, Čadran, p. Oplotnica, 1 K. — Mihael Barbič, kaplan v Dobrni pri Celju, 3 K. — Ivan Zupan, Trbovlje, 2 K. — V. Kraner, kaplan v Zavrču, 1 K. — Franjo Agrež v Pišecah, 1 K. — J. Dobersek, kaplan, Zalec pri Celju, 2 K.

§ **Szmaga.** Pri občinskih volitvah v Drvanjah pri Sv. Benediktu v Sloven-skih goricah je zmagala S. K. Z. Za žu-pana je bil izvoljen g. Simon Kurbos.

§ **Državni predjem za štajersko.** Finančno ministrstvo je kot predjem štajerski deželi nakazalo 500.000 K iz davčnih nakazil deželam.

§ **Sadovi nemškutarske vzgoje v po-nemčevalnicah.** Iz Ormoža poročajo: Te dni je napadel nek šolar tukajšnje nemške šole učenca slovenske šole Čatoriča ter ga tako močno vrgel ob tla, da si je Čatorič zlomil nogo. To so posledice vednega hujskanja proti Slo-vencem, katerega otroci dan za dnem slišijo po šulferajnskih ponemčevalni-cah.

§ **Iz Celja.** Piše se nam: Celjski li-beralni Zadrudni zvezi mora prestiti še hujše, kakor njenim članicam. Vkljub temu, da zahteva od vsake večje čla-nice po 300 kron in še več letnega prispevka, ne more izhajati. Kaj si torej izmislijo »izvrstni« in »skrbni« gospo-darji pri Zadrudni zvezi? Zahtevati so začeli letne prispevke od onih posojil-nic, ki so že davno izstopile iz celjske zveze, menda v zahvalo za to, da so se vsled pravočasnega izstopa izognile vsaki zvezi s »Glavno«, pri kateri je celjska zveza izgubila stotisoče in bi bilo to povzročilo skoro njen propad.

§ **Razpisano** je mesto učiteljice na trirazredni ljudski šoli v Runčah, pošta Ivanjkovci. Prošnje do 31. januarja leta 1913.

§ **Častnim občanom** je imenoval mariborski občinski svet župana dr. Schmidererja.

§ **Tečaj za kletarstvo.** se vrši na deželni vinarski in sadjarski šoli v Ma-riboru od 20. do 25. januarja 1913.

§ **Utonil v pijanosti.** Posestnik Fran Drozg od Zgornje Sv. Kumgote je bil te dni v Mariboru na semnju. Zvečer se je vinjen vračal domov ter zašel v Pesnico ter utonil. Drugi dan so ga mrtvega potegnili iz vode.

§ **Ubilo** je pri podiranju drevja pri Sv. Lovrencu nad Mariborom drvarja Gregorja Mesariča. Bil je na mestu mrtev.

§ **Umrl** je v Ješenici pri Framu 91-letni Jurij Pungertnik, p. d. Malej.

§ **Električno razsvetljava** dobi vas Družmurje pri Šoštanju.

§ **Za župana** v Radgoni je bil izvo-ljen dr. Friderik Gotscher.

§ **Prijet roparski morilec.** Nedavno smo poročali v našem listu, da je bil na Ostrožnem pri Celju roparsko umor-jen raznašalec kruha Mihael Sumrek. Umora je bil osumljen neki Alojz Led-nik. V Ivniku pa so prijeli te dni prave-ga moriča v osebi nekega Jurja Krem-puša iz Velike Pirešice. Izročili so ga okrožni sodnji v Celju.

§ **Sestra nehoje povzročila bratovo smrt.** Pri posestniku Maloprovu v svrski okolici sta rezala slanino Mat-ilda Maloprov in njen brat Janez. Janez je v šali večkrat drezal sestri in ta ga je hotela udariti po roki. Izpozabila se je in ga udarila ravno s tisto roko, v kateri je imela nož ter mu po nesreči prerezala glavno žilo na roki. Brat je umrl na izkrvavljenju, še predno je prišla zdravniška pomoč.

§ **Vlom v poštni urad.** Pred kratkim je nek zlikovec udril v poštni urad v Rimskih toplicah in hotel kraستي. Poštna upraviteljica se je morala braniti z revolverjem. Zlikovca se je orožnikom posrečilo oaretovati.

§ **Razpisani učiteljski mesti.** Pri Sv. Jederti nad Laškim trgom (II. kraj. razr.) je razpisano definitivno učiteljsko mesto. — Na Ljudski šoli v okolici Laški trg (I. kraj. razr.) je razpisano definitivno ali pa provizorično učiteljsko mesto. Prošnje do 15. januarja.

§ **Smrtna kosa.** V Vukovskem dolu pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah je umrl župan g. J. Santl. — V Dramljah pri Celju je umrl nadučitelj g. Franc Košutnik.

§ **Umrl** je bivši »Štajerčev« urednik Dervenšek.

§ **Prijazna zakonska.** Zakonska Mat-ija in Neža Pučko pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah živita že več let v vednem prepiru. Prepir in prepet sta v hiši na dnevnem redu. Te dni sta se zopet stela. Žena je zgrabila sekiro in ga tako hudo udarila po roki, da je mož zadobil težko poškodbo. Mož je nato vzel ženi sekiro iz rok ter ji jo vrgel v glavo. Žena se je vsa v krvi zgrudila na tla. Pučkota je sodišče obsodilo na 20 mesecev.

Glasba.

»Cerkveni Glasbenik« ima v 12. številki 1912 sledečo vsebino: V obrambo umetnega cerkvenega petja. Kaj pri nas ovira lepo cerkveno glasbo (Lovro Hafner). Koncert v ljubljanski stolnici (P. H.). Milavčeve orgle za Punat na otoku Krku (P. Hugolin Sattner). Dopisi (Ljubljana, Idrija). Razne reči. Oglasnik. Fr. Gerbič: Slovenska sv. maša v čast sv. Francišku Serafinskemu za mešani zbor. Darovi za nove orgle v ljubljanski orglarski šoli. Poziv in prošnja do slovenskih cerkvenih skladateljev. Ob koncu leta. — Glasbena priloga obsega sledeče: Ave Maria I. in II., zl. P. Gregorij Zahlfleisch, Marijina, zl. Stan. Premrl, Mašna, zl. A. Jobst. — »Cerkveni Glasbenik« izhaja sredi vsakega meseca ter velja z glasbeno in eventualnimi drugimi prilogami vred na leto 5 K, za cerkve ljubljanske škofije 4 K, za dijake samo 3 K. — Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Pred škofijo 12, I.

Dnevne novice.

§ **Deželne doklade za leto 1913.** Cesar je potrdil sklep deželnega odbora kranjskega, da se pobirajo za leto 1913 deželne doklade v isti višini kakor do-slej. Vsled tega ni treba, da bi bil skli-can deželni zbor pred novim letom. De-želni zbor se snide k daljšemu zaseda-nju šele v drugi polovici januarja.

§ **Lepe besede.** Med Nemci se sem-tertje dobi vendar kak človek, ki ima jasnejši pogled, kakor pa od nemškona-cionalne strasti zaslepljena množica nemških politikov. Taka bela vrana je tudi božični člankar »Tagespošte«, ki piše, da Nemci vsakemu privoščijo pro-storček na solncu, celo najmanjšemu. Člankar pravi: Mi hočemo mir. S pora-zom Turčije mora biti konec orientalske politike naše monarhije. **Mi moramo se-daj računati z mladim krepkim življe-njem, ki se pojavlja na Balkanu** na tak eruptni način. Mi smo vendar največja jugoslovanska država z okoli šest mili-joni Jugoslovani. Zgodovina, geografija, preteklost in sedanost nam kažejo na Balkan. — Člankar se zavzema za ozko politično in gospodarsko vez z balkan-skimi državami. »Ta politika,« pravi člankar, »ni politika slabosti, ampak politika moči, samozavesti. Mi moramo v Avstriji in na Ogrskem razumeti, da eksistira jugoslovansko vprašanje v monarhiji, ki ima tudi mednarodno ne-varnost. Deviza mora biti: vladati za državno skupnost, ne pa nasprotno. Di-nastična zvestoba, historični razvoj in skupnost interesov so trdne vezi, ampak trajne ne. **Politična enakopravnost in svoboda, zagotovitev narodnega, kulturnega in gospodarskega razvoja** — to se še potrebuje za kit. **Nujna kot ke-daj je rešitev narodnostnega problema.** Eno mora biti dogma: **na Dunaju, v Bu-dimpešti, v Ljubljani, v Zadru, v Za-grebu, v Sarajevu se mora delati ena politika.** Trenotek je velik — eden naj-večjih monarhije. Če se pojmi prav, pomenja bodočnost, če se zamudi, — je izguba, ki se ne bo dala poravnati.« — Tako člankar »Tagespošte«. Morda bo do »Deutsche Stimmen aus Krain«, ki so sedaj najbolj zloben pa obenem ne-umen nemški list v Avstriji in ne vidijo preko kazinske kavarne, trdile, da je člankar od Srbije podkupljen. Pa naj se le potolažijo — na lepe besede brez de-žanj tudi mi mnogo ne damo. Najlep-šim nemškimi besedam bomo šele tak-krat nekoliko verjeli, kadar Nemci da-jo pravice koroškim Slovincem! Da pa je do razmer, kakršnih si božični član-ka »Tagespošte« želi, še jako daleč. do-

kazuje v isti številki članek Doberni-gov, ki zagovarja preganjanje Slovanov.

§ **Tudi nemški krščanski socialoi so prišli do spoznanja?** Krščanskim so-cialcem je že Jošt Fink povedal, da jugoslovanskega vprašanja ni mogoče rešiti z napadi na Srbijo, marveč s pa-metno in pravičnostjo. Isto dopoveduje Nemcem v božični številki »Reichs-pošte« državni poslanec dr. Schöpfer. Schöpfer izvaja, da so simpatije za zmagovito Srbijo med avstrijskimi Srbi, Hrvati in Slovenci popolnoma na-ravne. Vsi Jugoslovani se čutijo kljub verski razliki kot en sam narod. Schöpfer vidi na avstrijskem jugu iredento, o čemer se z njim ne bomo pričkali. Po-polnoma pa mu je treba pritrditi, če pravi dalje: **»To dejstvo kaže, da je v državi Avstriji mnogo gnjilega, posebno kar se tiče jugoslovanskega vprašanja.«** Schöpfer pa tudi označuje izvor vsega zla, namreč dualizem, ki je Hrvat, Sr-be in Slovence ločil. **Andrassy je že pred 30 leti v delegacijah izjavil, da je dualizem ovira, da bi se mogla Avstrija teritorialno povečati.** To se je te dni jasno videlo. Mažari naj ne iščejo samo stika z Nemci. To je napačno. **Protislo-vanska politika mora past!** »Kar mon-arhija, kar Mažari, kar vsi narodi ra-bijo, je zblizanje med Avstrijo in Ogr-sko, zblizanje med vsemi narodi. Triali-zem se Schöpferju ne zdi pripraven. To je njegova reč. Priporoča pa temeljito izpremembo ustave na federativno-na-rodni podlagi. — Ugledne krščanskoso-cialne politike so torej balkanski do-godki korenito izmodrovali. Prišli so do rezultatov, ki smo jih mi že davnej označili kot nujne. Schöpfer omenja tu-di slovenski odpor v parlamentu kot izraz jugoslovanske solidarnosti in do-kaz dejstva, da se Jugoslovani čutijo kot eno telo in se ne dajo več potlačiti. S. L. S. je lahko zadovoljna, da je od svoje strani toliko pripomogla k temu, da je ideja jugoslovanskega edinstva v Avstriji prodrila v vse uvaževanja vredne kroge. Balkanske zmage so sto-rile svoje, da je avstrijsko nemštvo uvidelo, kam bi utegnila država priti, ako se protislovanska politika nada-ljuje.

§ **Kaj morajo Slovenci ob Novem letu pomniti?** V balkanski vojski smo videli, kakí prijatelji so nam Nemci. Redki so med njimi oni, ki bi se mogli povspeti do pravične sodbe in pravič-nega ravnanja. Zal, tudi katoliški, ozi-roma krščansko-socialni Nemci so se ob tej priliki slabo izkazali. Vse pre-šinja strah pred Slovani. In da ne bi prišli Slovani do moči, — naj rajši Tu-rek zmaguje, gospodarji in uganja svo-je zverinske krvoločnosti na Balkanu! Človek bi ne verjel, da je to mogoče, in vendar smo doživeli. Pomnimo do-bro, kako so pisali nemški listi o nas Jugoslovanih! In hujskarije še sedaj mi konec! Ti isti nemški listi pa imajo jako radi — Slovanske naročnike. Domače liste radi kritikujemo, — tujim pa vse spregledamo. Ali bi se ne mogli emanci-pirati na vseh poljih in stopiti na lastne noge? Ali mar nimamo razmeroma to-liko inteligence kakor oni? Ne podce-mujmo in ne zaničujmo samih sebe! Cenimo to, kar je domačega! Podpiraj-mo domače časopise duševno in gmot-no, da se bo moglo vedno bolj izpopo-pliti! To naj pomni vsak zaveden Slo-venec ob Novem letu!

§ **Dr. Vladimir Prebeg o položaju.** Član hrvaške stranke prava dr. Vladimir Prebeg je v intervjuu s »Prešinim« dopis-nikom izjavil o položaju na Hrvaškem to-le: »Ako se monarhija bori za avtonomijo in svobodo Albanije, kako so potem mogli na Hrvaškem suspendirati ustavo? Tako se najlojalnejši narod tira na druge poti. Upajmo, da ni prepozno. O kooperaciji z drugimi strankami bo odločil strankin svet, ki obstoji iz članov iz obeh polovic mo-narhije. Toda kooperirati bomo samo s stranko, ki teži za samostojnostjo in svo-bodo hrvaškega naroda. Nasproti vladi bo stranka prava uravnala svoje postopanje po tem, kakor bo vladin program. Mi se borimo proti sistemu in ne proti osebam. Odstranitev železničarske pragmatike ni vse. Ako gre Balkan Balkancem, potem gre tudi Hrvaška Hrvatom. To je najmanj, kar more in mora kralju in državi vedno zvesti hrvaški narod zahtevati.«

§ **Novi dunajski župan,** ekscelencja dr. Weiskirchner, priobčuje v »Reichs-pošti« članek, v katerem sumniči opozi-cijo slovanskih strank v parlamentu, da »ponižuje državo in pod zaščito imunitete domovno izdaja«. Ne vemo, kaj ima žu-panovanje na Dunaju opraviti s situacijo v parlamentu in ne razumemo, kaj naj pav-šalno denunciranje slovanskih strank du-najskemu mestu pomaga. Take inavgur-alne besede ekscelencje dr. Weiskirchnerja ne bodo na slovanski strani nobenih sim-patij izzvale.

§ **V »Ljudski sklad«** so prispevali meseca novembra: Posl. Jaklič in dr. Pe-gan 60 K; zbirka g. Orehek-Moste 31 K 52 vin.; posl. Gostinčar 30 K. Po 20 K: g.

knezoškof, dr. Lampe, dr. Zajec, J. Lončarič. Neimenovani 10 K. Po 5 K: dr. Der-ganc, prelat Kalan, vikarij Smolnikar, rav-natelj Traven, župnik Petrič, prof. Der-mastia in dva neimenovana. G. Fr. Krhnč 4 K. Po 3 K: Dr. Dermastia in g. Ogrin. Po 2 K: rav. Jovan in dva neimenovana. Po 1 K: Dr. Adlešič, g. Ložar in dr. Natlačen. — Prispevke sprejema: Tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

§ **Novo leto voščite** samo na novih razglednicah »Slovenske Straže«!

§ **Imenovanja v mornarici.** Korvetna kapitana Jožef Kubelka in Adolf Mladič sta postala fregatna kapitana, korvetni ka-pitan je postal linijski poročnik Ernst pl. Račić, fregatni poročnik Gilbert Schneditz je postal linijski poročnik. Korvetni ka-pitan je postal linijski poročnik Alfred bar-on Winkler.

— V Krškem se je vršila 21. decem-bra volitev zastopnika občin sodnega okraja Krško za okrajni šolski svet. Čla-nom je bil izvoljen krški podžupan Iva n Pfeifer, poštar v Leskovcu, namestni-kom pa Vinko Born, posestnik na Raki. Volitev je bila soglasna.

— **Smrtna kosa.** Umrla je v Spodnji Šiški hčerka višjega deželnosodnega svet-nika g. dr. M. Travnarja, gdčna. Milk a Travnar, stara 25 let. — V Spodnji Šiški je umrl oče g. mag. komisarja Jan-čigaja, g. Martin Jančigaj, star 62 let. Naše iskreno sožalje. — V Travniku v Bosni je umrl podravnatelj gimnazije in se-menišča o. Josip Herzog D. J. — V Sarajevu je umrl posestnik Ivan Rihta r-šič, star 28 let. — V Podgori pri Gorici je umrl gosp. Ignacij Terpin. — Umrl je v Dubrovniku Klimo pl. Ghetaldi, višji upravitelj poštnega in brzojavnega urada v pokoj.

— **Železniška nesreča v Bosni.** Pri železniški nesreči pri Polugovu je bil težko ranjen strojevodja Povše.

— **Nov odvetnik v Gorici.** V Gorici je prijavil otvoritev odvetniške pisarne g. dr. Fran Gabršček.

— **Železniški most čez Sočo pri Go-rici** proti Podgori je zopet odprt za prehod občinstvu.

— **Utopljenca je našel.** Ribič Lukšič je našel pod bolnico usmiljenih bratov v Kandiji popolnoma slečenege utopljenca. Kdo je ta, se še ni dognalo. Znakov nasilja na telesu ni videti.

— **Odborova seja »Matic Slovenske«** dne 23. decembra t. l. — Predsednik se v toplih besedah spominja prof. Fr. Orož-na, načelnika zemljepisnemu odseku in sodružnika »Matic Slovenske«; nadalje je dobrotvora Iv. Fabjančiča, ki je svoje imetje zapustil »Družbi sv. Cirila in Me-toda« in »Matici Slovenski« zapisal 500 K, konečno je ustanovnika Valentina Krisper-ja. S smrtjo Orožnovo je »Matica« izgu-bila iznova pisatelja za štajersko v spisu »Slovenske zemlje«; pri tem bo v bodoče ločiti zemljepisni opis dežele od zgodovin-skega in ga poveriti posebnemu pisatelju. — Delo za »Jugoslovansko enciklopedijo« napreduje; popolnoma je urejen sedaj tudi načrt za »Sredstva prosvete« in arheolo-gijo. — Tehniški slovar, ki ga je pripravila »Matica«, bodo izdale združene inženirske organizacije jugoslovanske ter se bodo v terminologiji ozirale na čim večjo skup-nost in enakost izrazov. — Zemljevid slo-venskega ozemlja je v Maticini pisarni v svrhu poprav in nasvetov vsakomur na ogled. — »Matica« uvažuje popolnoma vrednost zgodovinske slovnice slovenske-ga jezika, kakor jo je v mnogih partijah izdelal prof. Streklj, a misli, da bi tako delo bilo najprimernejše za edicije Jugo-slovanske akademije znanosti v Zagrebu. — Spričo ilustracij Trdinovih »Bajk«, ki jih je izvršil prof. S. Santel, se sprejema načeloma resolucija, da Matica hoče gojiti slovensko obrazovno umetnost. — Zna-nost je v letošnjih publikacijah slabše za-stopana nego beletristika, a to vsled tega, ker so Narodne pesmi po smrti urednikovi morale izostati in se je »Bibliografija« (v zadnjih letih) že radi svoje obsežnosti mo-rala preložiti na leto 1913. — Določijo se honorarji pisateljem in urednikom. — Program za leto 1913.: 1. Korespondenca dr. Jos. Vošnjaka (»Zbornik«, uredil dr. Drag. Lončar). 2. Dr. J. Šlebinger: Biblio-grafija (kakih 14 tiskanih pol). 3. Narodne pesmi. 4. Zabavna knjižnica (s Funktovo dramo: Tekma). 5. Knezova knjižnica z beletristično vsebino. 6. Hrvatska knjiž-nica (skupno z »Matico Hrvatsko«): ilu-strirani »Čengić-aga«. Uvaževale so se tudi srbsko-hrvatske narodne pesmi. — Mencingerjevih Izbranih spisov II. zvezek. — Odobrava se namera »Matic Hrvats-ke« za leto 1913. izdati izbor Aškerčevih pesmi v uredništvu dr. A. Bazale.

— **Knjige »Matic Hrvatske«** za leto 1912. so došle. P. n. gg. člani jih dobe pri poverjeniku g. Dragotinu Hribarju (tiskarna na Dunajski cesti.)

— **Nov liberalen list za Gorenjsko** na-meravajo izdati liberalci z novim letom. Listu bo ime »Sava«.

— **Slovenec v Ameriki napaden in okraden v svoji postelji od dveh maskira-nih roparjev za 280 dolarjev.** Iz Cleve-

landa pišejo: V sredo zjutraj se je prebudil Jakob Bonča, ki ima na 5911 St. Clair Ave trgovino s slaščicami in igračkami, ter je zrl v mal električen reflektor ter dva napeta revolverja. Pred njegovo posteljo stojita dva maskirana roparja, ki zahtevata denar od njega. Prestrašeni Bonča sprva reče, da nima denarja pri hiši, ko se pa roparja spravi na ženo, jima izroči 280 dolarjev, katere je imel pod zglavjem. To so bili celoletni prihranki, s katerimi je hotel plačati dolg, ki ga je naredil tedaj, ko je začel trgovino. Ko sta roparja dobila denar, sta takoj pobegnili. V stanovanje sta prišla na ta način, da sta z diamantom izrezala šipo in odprla ključiko na oknu. O roparjih seveda ni sledu, pač pa pravi Bonča, da enega skoro pozna, ker je bil pred enim tednom pri njem in se ogledoval hišo, o kateri se je izjavil, da jo hoče kupiti. Enakih napadov je vse polno v okolici. Nihče ni več varen. Mesto ne more dati prave pomoči, ker primanjkuje policistov.

— **Graščino Zalag** (Breitenau) brez opekarne je kupila »Ljudska posojilnica« v Ljubljani pri c. kr. okrajnem sodišču v Novem mestu na javni dražbi za kupno ceno 225.000 kron.

— **Imenovanja pri južni železnici.** Strojni nadkomisar in načelnik kurilnice v Ljubljani Ignacij Šega je dobil naslov nadzornik, nadzornik je postal tudi višji stavbni komisar Evžen Stern, načelnik ljubljanske stavbene sekcije; prožni mojster Friderik Luschnitzky je imenovan za revidenta, prožni mojster Karel Luschnitzky pa za adjunkta. Nadalje so povišani: revidenti Jožef Fortič na Rakeku, Ivan Končan v Litiji in Ivan Kežar v Mariboru so postali višji revidenti; adjunkti Karel Vučnik, Andrej Keršmanc in Ivan Pavliczek v Ljubljani, Franc Kocjančič v Trnovu—Bistrici so postali revidenti; asistenti Emilijan Petek, Franc Rebec, Anton Gregorc in Ivan Jaklič v Ljubljani, Andrej Kezele v Zalogu, Jožef Gerčič in Aleksander Pitschmann v Št. Petru so postali adjunkti; začasni asistenti Albin Löschnig v Zalogu, Leopold Gruden v Št. Petru, Karel Pill v Borovnici in Božidar Grzetič na Rakeku so definitivno nastavljeni; začasni asistenti so postali uradni aspiranti Ciril Vrančič v Brežicah, Franc Gorše in Franc Šircelj v Trstu.

— **Društvo c. kr. geometrov na Kranjskem** ima svoj redni občni zbor v Ljubljani dne 5. januarja 1913 v uradnih prostorih, Vodnikov trg št. 5, II. nadstropje, ob 10. uri dopoldne z običajnim dnevnim redom, ki se bo gg. članom pravočasno dostavil.

— **S šenturske gore** 23. dec. Tudi na Gorenjskem imamo spomlad o božiču. Trobentic in marjetic je tu vse polno, ves dan nam sije jasno sonce, med tem ko je pod nami v dolini vse zagrnilo v gosto meglo.

— **Iz konkurza »Glavne posojilnice«.** Te dni se je vršila dražba posestva Vinca Ogorevca na Škofljici vsled zahteve Kmetске posojilnice za ljubljansko okoličico. Posestvo je kupila Ogorevčeva žena. Vinko Ogorevec je član »Glavne posojilnice«.

— **Petkratna smrtna razzodba.** Mihajlo Miodrapić v Dubravi v Bosni je sklenil spraviti s sveta svojega starega strica Marjanovića, da bi podedoval njegovo imetje. Stvar je zaupal ciganu Lulu Haliloviću. Oba skupaj sta potem pregovorila cigane Oma Ferhatovića, Sama Husila in Hašima Hulilovića, da so Marjanovića ubili in oropali. Okrožno sodišče v Banjaluki je te dni v tej stvari izreklo razzodbo, po kateri so vsi peteri krivci radi roparskega umora obsojeni na smrt.

— **Fuzija srbske narodne banke v Sarajevu z ljubljansko kreditno banko.** Listi poročajo: V Sarajevu se je mudil g. Ivan Hribar, predsednik ljubljanske kreditne banke. Dogovarjal se je z upravo srbske narodne banke o fuziji teh dveh zavodov. Sedaj ima srbska narodna banka v Sarajevu 1 milijon kron temeljne glavnice, ki se ima povišati na 3 milijone. Od nove dvemilijonske emisije bi večji del prevzela ljubljanska kreditna banka. Glavni delničar srbske narodne banke je Gligorije Peftanović.

— **Afera Gagliardi-Odilón.** Zagrebskega odvetniškega koncipienta dr. Emila Gagliardi, ki je bil radi znane menične afere z Odilonko aretiran, so proti 2000 K varščine spustili na svobodo. Preiskava se nadaljuje.

— **Sumljive osebe v Kotoru?** Iz Kotora se poroča, da so v eni tamošnjih gostilen neke neznane osebe žalile avstrijsko armado in hujskale vojake k uporu. Oblast je uvedla preiskavo in gostilno zaprla. Aretirali so več Črnogorcev.

— **Vojaški pretep v Kotoru.** Med vojakih v Kotoru se je te dni razvil običajni pretep; pri tem je bilo nekemu Mažaru izdrto oko.

— **Atentat na cesarjev spomenik v Kotoru.** 24. t. m. so neke pijane osebe v parku Frana Josipa I. v Kotoru podrla dva kipa ter se nato spravile tudi na cesarjev spomenik, da bi vrgle kip na tla. To se jim pa ni posrečilo, ker je kip železen. Ko so neznanke opazili, so zbežali.

— **Iznajdba.** Matko Maloviću v Novem mestu se je po dolgem trudu posrečilo iznajti model za vplivanje voščenenih sveč. Na ta način se bode izdatno pospešilo izdelovanje sveč. Izumitelj računa nasproti prejšnji izdelavi po sto komadov za en dan po njegovi iznajdbi desetkrat več, to je tisoč komadov za eno delavno moč enega dne, kar je velepomembno pri današnji delavski plači. Ima pa iznajdba še druge važne prednosti, o katerih izumitelj iz umljivih razlogov molči. Prvi izdelek sveče rumene barve je pogorel 16. t. m. pred oltarjem Matere božje v kapiteljski cerkvi. Izum se je prijavil patentnemu uradu.

— **Srednješolci pri vojaških vajah.** Minoli teden je celokupno goriško srednješolsko dijaštvo prisostvovalo artiljerijskim vojaškim vajam. O tem poročajo: Pripekljali so topove iz Gorice in težke havbice iz Vipave, in ostro streljanje, oziroma pouk se je pričel: kaka razlika je med granato in šrapnelom, kako škodo povzročuje ekrazit, kdaj se udeležijo vojne akcije artiljerija itd. Nato so granate in šrapneli pokali v ozračju in raznašali skale in zemljo na vse strani. Vsa ta predstava z ostrimi streli je stala državo 4—5000 kron.

Koroške novice.

k Za božičnico slovenski Koroški. Stanko Premrl, Ljubljana, 3 K. — Marija Vrančič, Ljubljana, 2 K. — Dr. Fr. Detela, Ljubljana, 3 K. — A. Sušnik, Ljubljana, 2 K. — Andrej Kranjec, Ljubljana, 2 K. — Ivan Šiška, tovarnar v Ljubljani, 2 K. — V. Kraner, kaplan, Zavrče, 1 K. — Anton Kržič, c. kr. prof. v Ljubljani, 3 K. — Katarina Auer, Ljubljana, 2 K. — Julija Siglund, Ljubljana, 2 K. — Hani Grčar, Ljubljana, 3 K. — Elizabeta Zajc, Ljubljana, 2 K. — Rok Kolar, Ljubljana, 1 K. — Ivan Lesnikar, Ljubljana, 4 K.

k Koroški nemški nacionalci so za božič storili veliko delo. V Borovljah se je zbral njih »Volksrat« in sklenil resolucijo, v kateri pravi, da pričakuje od vseh nemških poslancev odločen nastop proti vsakemu stremljenju, ki gre za tem, da bi se raztrgale sedanje kronovine in naj odločno nastopijo proti trializmu. Ubogi naciji za služijo pač pomilovanje vsakega človeka, ki ima še kaj srca v prsih. Čudno je, kako znajo nacionalci sami sebe udariti po zobeh, pa niti ne čutijo tega! Na Češkem se bojujejo nemški nacionalisti z vso strastjo za to, da bi se češka dežela raztrgala in da bi oni dobili svoj posebni »Deutschböhmen«. V volivnih oklicih za Kočevje smo čitali — ne da bi se bila zaraditega razburjali — izraz »unser Gottscheer Landl«. Ali na Koroškem, na Štajerskem, na Tirolskem je zločin, kar je drugod prav! Če protestirajo koroški nacionalisti zoper raztrganje dežel, se bodo češki Nemci lepo zahvalili pri njih. In kje je potem enotnost nacionalizma? . . . Take resolucije so s svojo neslanostjo seveda popolnoma neškodljive. Zakaj neizogibnega razvoja ne morejo ustaviti taki brez duha popisani koščki papirja.

Razne stvari.

Dimnikar zadel glavni dobiček. Kakor znano je ob zadnjem cesarjevem bivanju v Budimpešti neki dimnikarski pomočnik, ki je na dvoru opravljal svoj posel, ukradel mrzlo pečenko, ki je bila pripravljena za cesarjev zajutrek. Tatu so našli na stopnicah še na »delu«, to se pravi pri zavživanju okusne pečenke. Vtaknili so ga v policijski zapor, a sreča je že čakala nanj. Ko je prišel iz zapore, je videl, da je v razredni loteriji zadel glavni dobiček. Iz njegovega življenja se to-le pripoveduje: Svoj kruh je začel jesti kot raznašalec vabil neke gledališke potovalne družbe. O božiču se je pa družba razšla in fant je bil na cesti. Stradal je in premišljeval, kaj bi. Pa si jo je izmislil. Ponekod velja prazna vera, da srečanje z dimnikarjem prinese srečo. Prebrisanec se je torej preoblekel v dimnikarja ter se na Silvestrov večer postavil ob vratih nekega velikega hotela. Vsem gostom, ki so po polnoči zapustili hotel, je molil čepico in jim voščil srečno novo leto. Ljudje so si od tega srečanja z dimnikarjem obetali srečo in srebro je kar teklo v čepico. Ker se mu je »dimnikarstvo« tako izvrstno sponeslo, se mu je iz hvaležnosti res posvetil; vstopil je k nekemu dimnikarju kot vajenec in kmalo postal pomočnik. Dimnikarsko srečo je pa še posej ponujal lahkovernim ljudem. Ob prostih dneh je postajal pred glavnimi kolekturami razredne loterije in ogovarjal ljudi: »Dimnikar ima srečo, jaz vam potegnem srečko, milostivi gospod!« Nekoč si je pa fant mislil, da bi tudi zase poizkusil srečo ter si je kupil srečko. In res: zadel je glavni dobiček. Vsled tega pa prebrisanec ni postal blazen od veselja, kakor se časih zgodi, marveč je pred blagajnikom, ko mu je našteval denar, še zabavljaj, češ: »Neumnost, da sem si kupil samo osminko srečko; sedaj je sedem drugih ljudi zastoni od mene zadelo.«

Zenska izobrazba na Pruskem. Zenske napredne (v nepolitičnem smislu) kroge na Pruskem je neprijetno iznenadil odlok pruskega naučnega ministra v stvari ženskih srednjih šol. Kuratorij evang. višje dekliske šole v Monastiru (Münster) je namreč na prošnjo starišev storil potrebne korake za ustanovitev zasebne ženske gimnazije. Na svojo vlogo je pa dobil od ministra odgovor, da ministrstvo sploh ni voljno dovoliti ustanovitve novih učnih zavodov, t. j. gimnazij za dekleta. To se torej pravi, da so se ženske gimnazije na Pruskem kontingentirale in starišev je onemogočeno, da bi svojeim hčeram — četudi na lastne stroške — omogočili primerno srednješolsko izobrazbo, ki brez nadaljnega usposablja za vstop na vseučilišče. Svojo odločbo je minister utemeljil s tem, da liceji oziroma višji liceji popolnoma zadostujejo za žensko izobrazbo in nudijo tudi zadostno predizobrazbo za vstop na univerzo. Temu pa seveda — vsaj kar se tiče nadaljevanja naukov na univerzi — nikakor ni tako. Absolventkam višjega liceja je odprta le modroslovna fakulteta, a tudi za ta študij niso dovolj pripravljene. Res je, da se po dokončanem višjem liceju lahko pripravijo na maturo, ki jim odpre pot tudi na druge oddelke vseučilišča; toda pomisliti je treba, koliko truda, časa in stroškov stane, predno si dekle osvoji potrebno znanje v latinščini in grščini, kakor tudi matematiki in naravoslovju, da more tvegati zrelostno izkušnjo. Namesto ravne poti skozi gimnazijo mora po dolgih, mučnih in dragih ovinkih na vseučilišče. Nevolja v ženskih vrstah na Pruskem je torej umljiva.

Elektrika kot redilno sredstvo. Znani fiziolog prof. Bergonie se na podlagi preiskav profesorja Arsonvala bavi z elektriko kot pripomočkom za zvišanje telesnih moči. Poizkusi so imeli presenetljiv uspeh. Električni tok dveh, treh amper da človeškemu telesu približno 1000 kalorij toplote, več tedaj nego je proizvede tretjina vsakdanje hrane. Neki mož, 1-76 m visok, ki je tehtal samo 49 kg in bil tako slab, da je mogel brez opore le 100 m daleč iti, je služil za poizkus z diathermičnim postopanjem. Po večkratnem dovodu 1700 kalorij se mu je teža zvišala na 63 kg. Jé sedaj mnogo manj, izgleda pa jako dobro in lahko hodi. Prof. Bergonie meni, da se da elektrika na primeren način prav dobro uporabiti v redilne svrhe.

Prerokova nezgoda. »Čas« je svoje dni prinesel podlistek, v katerem je pesnik Machar z nenavadnim navdušenjem slavil liberalni režim mladoturške struje. Ta podlistek se je zdel Macharju tako važen, da ga je sprejel celo v svojo slaboznano Citanko. O preobratu v Turčiji je tedaj pisal Machar tako-le: Bolgarski vladar je že sanjal o kraljevi kroni, o priklopitvi Macedonije in bogovi vedo o čem še vse — a med tem je zapihala druga sapa in mu ni odnesla samo vseh sanj, ampak še strah mu je prinesla, strah . . . Ali dejstva prihajajo, se ironično posmejujejo in pripravljajo presenečenja . . . Narod, čegar dnevi so bili v Evropskem koncertu rekli bi šesteti, se je zbudil k velikemu delu svojega življenja. In morda je celo določen za reditelja usode naših jugoslovanskih bratov: morda bo še to silno, zdravo, pravično (!) azijsko plemo kristalizajoče sredstvo, krog katerega se osnuje velika konfederacija (združitev) balkanskih narodov . . . »Pač nas ni volja, da bi že danes prerokovali, kaj in kako bo naposled z evropskimi Turki, ali eno vendar lahko rečemo, namreč, da se je Machar motil. »Pravično in odkritosrčno« azijsko plemo je na tem, na skoti zdajdaj iz Evrope. Kdor si ne zakriva oči, ne maši ušes, ve prebito dobro, kakšna je turška pravičnost, kakšna turška odkritosrčnost. Res da rabi Machar v svojem prerokovanju besedico »morda«, ali ta »morda« ne zmanjšuje nič njegove blamaže.«

Roparski napad na trgovca perutnine. Domov v Peiskreschen pri Vratislavi se je pred hišo pripeljal voz trgovca perutnine Reinholda. Ko so šli začuden domači voz pregledovat, so našli na vozu mrtvega Reinholda in njegovo ženo. Mrliča sta strašno razmesarjena. Policija je dognala, da je na Reinholdova čakala v gozdu roparska tolpa petih oseb, ki je Reinholda in njegovo ženo zaklala in ju oropala. Konja sta voz z mrličema sama pripeljala domov.

Ne puščajte otrok samih! V Chropinu pri Kromerizu je pustila Jožefa Adamazek, ker je šla na delo, svoja 5 in 7 let stara dečka sama doma. V njegovi odsotnosti se je pa postelja vnela in otroka sta se zadušila. — V Veski je pa pustila dva otroka sama doma Marija Veselka. Otroka sta se pri zakurjeni peči igrala, žrjavica je padala iz peči in pričela je goreti obleka. Ko se je mati vrnila domu, je našla mrtva zgorela

otroka. — V Stolnem Belgradu so pa zgoreli trije otroci tvorniškega delavca Kolomana Somogyija.

Zanimivo povelje kornega poveljstva v Temešvaru. Kornovo poveljstvo v Temešvaru je izdalo povelje, v katerem se med drugim nahaja tudi tole: »V noči od 26. na 27. novembra je straža pri municijemskem skladišču v Bekes — Csabi ponovne poizkuse napada na skladišče vsled čuječnosti vojaka, ki je stal na straži, in vsled pravilnega postopanja cele straže — zavrnila. Zato izrekam poveljniku straže, titularnemu poddesetniku 11. stotnije pešpolka št. 101, Gabrielu Szücsu, moje pohvalno priznanje ter se ima isti povišati za pravega korporala. Obenem izrekam locu Andreju Palagyi 23. lovskega bataljona v imenu najvišje službe svoje popolno priznanje, ker je na straži stojel, obstreljevan z onstran Donave, ogenj takoj na odločen način vrnil.«

Mednarodne tekme v Parizu leta 1913. VI. mednarodna tekma se bo vršila v Parizu v mesecih oktobra in novembra leta 1913. Pogoji bodo mnogo težji kakor pri dosedanjih tekmah, ker je mednarodni odbor sklenil preko odpora Čehov (z glasovi Belgije, Francije, Italije in Luksenburga), da bo prosta tekma (skok, tek, metanje kroglice itd.) klasificirana le s polovično znamko orodne telovadbe, t. j., da bo popolna izvedba orodnih vaj znamkovana z 20 točkami, medtem ko vrhunške vaje v prosti tekmi le z 10 točkami. Ta sklep je namenjen predvsem proti Čehom, kojih premoč v prosti tekmi je vedno odločevala.

KNJIGOTRŽTVO.

* **Tolažba dušam v vicah.** Pod tem naslovom je izšel v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani ravnokar nov molitvenik, ki stane z rdečo obrezo samo 1 K 20 vin. Molitvenik obsega poleg mašnih in vseh drugih navadnih molitev v prvi vrsti premišljevanja in molitve v korist in blagor našim ranjnim. Sveta in dobra je misel moliti za mrtve, pravi sveto pismo in upati smemo, da bo vsak, ki skazuje dušam v vicah delo usmiljenja, našel tudi usmiljenje pred pravičnim očesom nebeskega Sodnika in mu bo ta pobožnost v veliko korist. Pri vsakem, ki goji pieteto do svojih ranjkih in moli zanje, lahko sklepamo, da ima dobro srce in blago dušo.

Do sedaj še nismo imeli slovenskega molitvenika, ki bi služil predvsem vzvišenemu namenu pomagati dušam v vicah in ker ima molitvenik, katerega je izdala »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani zelo nizko ceno, bode gotovo slovensko ljudstvo po njem zelo pridno poseglo.

Ljubljanske novice.

Ij Na protialkoholni kongres v Ljubljani je delegiral goriški deželni odbor g. primarija dr. Göstla.

Ij V Rokodelskem domu bode Novega leta dan, 1. januarja 1913, priljubljena vsakoletna prireditev katoliškega društva rokodelskih pomočnikov. Na sporedu je poleg pevskih točk Shakespearova igra: »Beneški trgovci«. — V nedeljo po Novem letu, 5. januarja, pa bo v Rokodelskem domu božičnica kat. mladeniškega društva. Uprizorila se bode nova božična igra »Ob gozdnem znamenju«. Obisk obeh prireditev prav toplo priporočamo.

Ij Božičnica na pomožni šoli. Pomožna šola za manj nadarjene otroke je pripravila 21. decembra svojim gojencem mično božičnico. C. kr. okrajni šolski nadzornik g. Anton Maier je ob razsvetljenem, z dobrimi in koristnimi darovi opremljenem božičnem drevescu nagovoril gojence, jim obrazložil pomen slavlja in jih spodbujal k ubogljivosti in pridnosti. Otroci so peli in deklamovali božične pesmi in sreče žarečih obrazov prešli darove, deloma toplo obleko, deloma obutev, vsi pa pecivo in slašice. Obdaritvi so prisostvovali šolski vodja, g. Ivan Levec, mestni katehet g. Ignacij Zaplotnik in matere obdarjenih otrok. — Blagim dobrotnikom, ki so najrevnejšim revnih pripravili tako božično veselje, izreka pomožna šola najtoplejšo zahvalo; na prvem mestu dobrotelnosti slav. magistrata deželnega stolnega mesta, ki je z izdatno podporo sploh omogočil božičnico; blag. gđini. Josipini Jančarjevi za 33 kosov dobrega peciva in blag. gospe Franki Edmund-Kavčičevi za denarni prispevek. Bog povrnil!

Ij Iz gledališke pisarne. V soboto se ponovi za nepar-abonente fantastična Offenbachova opera »Hoffmannove pri-povesti«. V nedeljo popoldne (izven abonementa, za lože nepar) melodijozna opereta »Ptičar«; zvečer o priliki antialkoholistiškega zborovanja »Ubijač«, drama po velikega Zole-romanu »L'Assomoir«, ki kaže v pretesljivih slikah gonobe posledice alkoholizma. Predstava se začne ob 7. uri, da se je lahko udeležijo tudi tujci, ki se hočejo odpeljati še zvečer iz Ljubljane. Opera pripravlja

»Naskok na mlín«, drama Strindbergova »Upnika«.

Ij **Agrarni nadzornik** je postal agrarni nadinženir Ivan Presel.

Ij **Umrli** so v Ljubljani: Ignacij Egger, železniški sprevodnik v pokoju, star 87 let. — Gustina Jeršek, bivša predilniška delavka, stara 71 let. — Jožef Kralj, čevljar, 46 let. — Kontoristinja pri Fr. X. Souvanu, Milena Pelan, stara 21 let.

Telefonska in brzojavna poročila.

ŠKOF FLAPP UMRIL.

Poreč, 27. decembra. Danes zjutraj so našli poreško-puljskega škofa dr. Iv. Krstnika Flappa mrtvega. Zadel ga je po noči kap.

Dunaj, 27. decembra. Škofa so našli zjutraj v spalnici mrtvega. Sluga je poklical škofovo nečakinjo, a se je dalo le konstatirati, da je škof mrtev. (Rajni je bil rojen 18. aprila 1845 v Korminu, v mašnika posvečen 19. februarja 1868, za škofa poreškega posvečen 11. januarja 1885. Bil je tudi tajni svetnik Nj. c. in kr. Veličanstva, imetnik reda železne krone II. vrste.)

× × ×

ZBORNICA.

Dunaj, 27. decembra. Danes se je zbornica zopet zbrala k seji in razpravlja o službeni pragmatiki uradništva. Začela se je že specialna debata. Zbornica sprejme pragmatiko v obliki, kakor jo je redigirala gosposka zbornica. Jutri reši zbornica budgetni provizorij. Pogajanja med Rusini in Poljaki se nadaljujejo. Dozdaj se sporazum še ni dosegel. Zbornica se zopet zbere v času od 17. do 21. januarja in bo zborovala do 8. februarja. V tej dobi upajo rešiti mali finančni načrt.

OGRSKE ZADEVE.

Budimpešta, 27. decembra. Ministrski predsednik Lukacs se poda na Dunaj in bo od cesarja sprejet v Schönbrunn v posebni avdijenci. V tej avdijenci pade odločitev glede volilne reforme.

BORZA DOBRA.

Dunaj, 27. decembra. Kljub dragoti denarja je predborza jako dobro poslovala in so se papirji dvignili.

× × ×

BULGARSKA KRALJICA PRED ODRINOM. — HRISTOV.

(Izvirna brzojavka našega plovdivskega poročevalca.)

Plovdiv, 25. decembra. Bulgarska kraljica je hotela v spremstvu adjutanta Červenakova obiskati oblegani Odrin. V mestu Mustafa Paša je prosila generala Ivanova, naj ji pri Sukri-paša izposluje vstop v Odrin; general tega ni mogel doseči. Z veliko težavo je Ivanov dosegel, da se je naše pismo na tri katoliške duhovnike v Odrinu izročilo Sukri-pašu. Izvedeli smo, da so vsi trije katoliški duhovniki v Odrinu še živi; tudi Slovenecem dobro znani duhovnik Pavel Hristov je živ in zdrav. — Obširneje poročilo sledi.

× × ×

KAJ BO TURČIJA BALKANSKI ZVEZI JUTRI ODGOVORILA.

Carigrad, 27. decembra. Turški delegati so že dobili iz Carigrada instrukcije, kakšne protipredloge naj v jutrišnji seji mirovne konference stavijo. Protipredlogi so bistveno sledeči:

Turčija odklanja absolutno odstop Odrina in Dedeagača.

Turčija akceptira avtonomijo Albanije.

Glede Krete opozori Turčija Grčijo, naj se obrne do vesil, ki izvršujejo nad Kreto protektorat. Ako nimajo te nič proti aneksiji, se bo Turčija odpovedala svoji suvereniteti.

Vseh egejskih otokov Turčija ne odstopi.

Nadalje se poroča: Ako bi Turčija Odrin odstopila, nastane revolucija in bi armada izsilila nadaljevanje vojske, ki bi se pa za Turčijo neugodno končala. Zato je Turčija konferenco poslanikov obvestila, naj delujejo pri balkanski zvezi na to, da akceptira turške protipredloge vsaj v principu.

»Ikdam« poroča, da bo Turčija tudi predlagala, naj ostali del Tracije in vsa Makedonija s Solunom postane avtonomna pod suvereniteto Porte, Bulgarija pa naj dobi le trgovski dohod k morju. Informirani krogi pa menijo, da Turčija takega predloga ne bo stavila, ker se je že pričela, da z njim ne prodre. Porti se gre v glavnem le za to, da se meja od Kseroškega zaliva do Črnega morja potegne tako, da ostane Odrin turški.

KAJ MENIJO V SOFIJI.

Sofija, 27. decembra. Oficielni krogi smatrajo, da je vprašanje bulgarsko-turške

meje v zmislu vevlasti rešeno, če ne, ne bi bil mogel Poincaré v senatu izjaviti, da bo Balkan pripadel Bulgariji, Srbiji, Grčiji in Črnigori in ne bi bil mogel reči, da Francija garantira odslej le azijsko posest Turčije. Turčija le čaka pritiska vesil v Carigradu, da se uda. Pritiska si želi, da ima izgovor nasproti vojaški stranki.

TURŠKI ZUNANJI MINISTER UPA NA MIR.

Carigrad, 27. decembra. Turški minister za zunanje zadeve Noradung-hian je izjavil, da upa, da se mir kljub vsem težočam sklene. Pesimizem, je dejal minister, se je zato pojavil, ker imajo v vseh velikih evropskih mestih vtis, da so zahteve balkanskih držav pretirane. Nobena turška vlada ne bi mogla takega miru podpisati. Ni mogoče, da bi vesile storile v Carigradu korak, da bi Turčijo prisilile, da bi tak mir podpisala. Armada se je poživila in bi, ako bi se tak mir sklenil, povzdignila svoj glas. Kdor pozna razpoloženje v Turčiji, vé, da ne moremo skleniti miru, ki bi pomenil popolno resignacijo. Če je kljub temu upati na mir, pohaja to iz tega, ker so balkanske države miru potrebne, ker so pozicije pri Čataldži take, da ne bo lahko ondi doseči še kakšne zmage in ker je verjetno, da se bodo balkanske države dale voditi od duha zmernosti, ki bi omogočil prijateljske odnose s Turčijo za bodočnost. Mi moramo zato najti srednjo pot. Na vprašanje, ali je res, da se Turčija posebič pogaja z Bulgarijo (misija generala Savova), minister ni dal odgovora.

MIR PRED NOVIM LETOM?

Sofija, 27. decembra. More se čisto za sigurno računati s tem, da se mir sklene. Vevlasti so jasno izrekle mnenje, da z ozirom na velike finančne izgube vojske na noben način ne žele. Turčiji se je izjavilo, da ne more računati ne na needinost balkanskih zaveznikov, ne na avstrijsko-srbski spor. Nadaljevanje vojske bi moglo imeti le za posledico, da Turčija v Evropi izgine. Vevlasti so celo odločene, Turčijo s silo k miru prisiliti. Ako Kiamil-paša to premotri, je mogoče, da se bo že pred Novim letom vedelo, da se bo mir sklenil.

VELESILE SVETUJEJO TURČIJI, DA ODNEHA.

Pariz, 27. decembra. Vevsile so se zedinile, da Turčiji svetujejo, naj zaradi Odrina mirovni pogajanj ne prekine. Mir se mora skleniti, naj Turčija Odrin obdrži ali ne.

ZOPETNA IZJAVA RUSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA O ZUNANJEM POLOŽAJU.

Peterburg, 27. decembra. Ministrski predsednik K o k o v c e v je v dumi izjavil:

»Kakor so mnenja o položaju v notranjosti različna, tako izginjajo vse razlike pri presoji zunanjega položaja. To nam je v veliko tolažbo in nas uverja, da je vodstvo zunanje politike modro in pravično in sloni na zgodovinskih tradicijah Rusije.«

KONFERENCA POSLANIKOV.

London, 27. decembra. V konferenci poslanikov, ki se začne zopet po Božiču, se bo razpravljalo vprašanje mejá Albanije in egejskih otokov. Politični krogi ne prikrivajo, da bo prvo vprašanje jako težavno rešiti.

BULGARIJA SE ODRINU NE ODPOVE?

London, 27. decembra. Nek bulgarski delegat je na vprašanje, ali bi bila Bulgarija, ako ji Turčija odstopi Solun, pripravljena odpovedati se Odrinu, odgovoril, da je to popolnoma izključeno. Bulgarija se Odrinu ne odpove.

ANGLEŠKI PREDLOG GLEDE ODRINA.

Pariz, 27. decembra. »Temps« poroča iz Londona, da se je v ondotnih finančnih krogih pojavil predlog, naj Odrin ostane sicer turški, vendar naj pa mesto Bulgarija okupira, dokler Turčija ne plača vojne odškodnine.

TURŠKE PRIPRAVE.

Carigrad, 27. decembra. Semkaj je dospelo 40.000 mož vojaštva iz črnomoških provinc.

PRASKE PRI ČATALDŽI.

Carigrad, 27. decembra. Pri Čataldži so baje bulgarski prostovoljci metali bombe na turške predstraže, ki so odgorile na to s streljanjem. V vsakem slučaju se gre za brezpomemben dogodek.

KOLERA V CARIGRADU DIVJA DALJE.

Carigrad, 27. decembra. Včeraj se je naznanilo 34 slučajev kolere, 16 slučajev je še od preje. Vsega skupaj je dozdaj obolelo na kolero 2228 oseb, 1107 pa umrlo.

OGRSKA OBMEJNA POLICIJA ARETIRALA SOPROGO NEMŠKEGA BELGRAJSKEGA POSLANIKA.

Zemun, 27. decembra. Ogrska obmejna policija je aretirala soprogo

Ravnokar je izšla II. knjiga

Pod svobodnim

Prva in druga
knjiga
tvorita celoto.

solncem

Cena:
I. knjiga
elegantno vezana K 4.—

Roman „Pod svobodnim solncem“ je prvi slovenski lepovslovni umotvor.

Cena:
II. knjiga
elegantno vezana K 4:80

Najlepše novoletno darilo

Istočasno priporočamo sledeče posebno upoštevane knjige:

- Potop.** (Sienkiewicz.) Zgodovinski roman. Dva zvezka vezana v eno knjigo K 8:40.
- Brez dogme.** (Sienkiewicz.) Roman. K 3.—, vez. K 4:50.
- Quo vadis?** (Sienkiewicz.) Roman iz Neronove dobe. Vez. K 5:50.
- Skozi puščavo in puščavo.** (Sienkiewicz.) Roman iz Mahdijevih časov. K 2:80, vez. K 3:90.
- Ben Hur.** (Wallace.) Roman iz Kristusovih časov. Vez. K 4:50.
- Zadnji dnevi Jeruzalema.** (Lucij Flav.) Zgodovinski roman. 2 dela. K 3:80, vez. K 5:40.
- Dekle z biseri.** (Haggard.) Povest iz Neronove dobe. K 2:20, vez. K 3:20.
- Valerija ali zmagovalni izhod iz katakomb.** (De Waal.) Zgodovinska povest. K 1:50, vez. 2:10.
- Kraljica Dagmar.** (Beneš Trebizsky.) Zgodovinski roman. K 3:20, vez. K 4:30.
- Povest o dveh mestih.** (Dickens-Cankar.) K 5:20, vez. K 6:20.
- Dolina krvi.** (Sheehan-Bregar.) Povest iz irskega življenja. K 4:20, vez. K 5:80.
- Mož Simone.** (Champol.) Roman. K 1:90, vez. K 3.—.
- Razporoka.** (Bourget-Kalan.) Roman. K 2.—, vez. K 3.—.
- Ponižani in razžaljeni.** (Dostojevsky.) Roman. K 3.—, vez. K 4:20.
- Zaobljuba.** (Bečić.) Povest. K 1:80, vez. K 2:60.
- Juan Miseria — Janez Nevolja.** (Coloma.) Povest. K 1.—, vez. K 1:60.
- Vstaja škender-begova.** (Disraeli.) Zgodovinska povest. K —:60, vez. K —:80.
- Straža.** (Glowacki.) Povest. K 2:40, vez. K 3:40.
- Kako sem se jaz likal.** (Alešovec.) Povest slovenskega trpina. 3 zvezki, vsak K 1:20, vez. K 2.—.
- Malo življenje.** (Detela.) Povest. K 1.—, vez. K 1:90.
- Prihajač.** (Detela.) Povest. K —:90, vez. K 1:70.
- Skrivnosti srca.** (Bourget-Kalan.) Novele. K 1:20, vez. K 1:40.
- Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.** (Kalan.) K —:80, vez. K 1:20.
- Krmar Milanovič.** Povest. K 1:40, vez. K 2:20.
- Skrivnost najdenke.** (Reimmichl.) K —:60, vez. K —:90.
- Romarica.** (Buol.) Povest iz naroda. K 1:20, vez. K 1:60.
- Pet tednov v zrakoplovu.** (Verne Jul.) Trije Angleži raziskujejo Afriko. K 3:80.
- Kapitan Hateras ali Angleži na severnem tečaju.** (Verne Jul.) K 4:40.
- Vojska na daljnem vzhodu.** (Lampe.) K 4:80, vez. K 6.—.

Za naše ženstvo najkoristnejša knjiga:

Magdalene Pleiweisove:

Slovenska kuharica

Sesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek.

To je najobširnejša, najboljša in najtemeljitejša slovenska kuhinjska knjiga, ki je našemu ženstvu nujno potrebna. Izšla je v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki obsega sploh vso kuhinjsko umetnost ter je bogato opremljena s slikami v besedilu in 18 finimi, večbarvnimi tabelami. Velja fino vezana K 6.—.

Mala izdaja z okrajšanim besedilom in brez slik. Cena K 3, vezana K 3:60.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

nemškega poslanika v Belgradu, barona Griesingerja. Policija je v elegantno oblečeni dami, ki je šla v Zemun nekaj nakupovat, sumila špionko in jo je kljub njenim protestom, češ, da je žena poslanika in uživa imuniteto, odvedla v zapore. Poslanik, ki je bil takoj o tem obveščen, je takoj protestiral in dosegel, da je bila njegova soproga po dveh urah izpuščena. Policija je morala priti za oproščenje. Na vse kroge je ta aretacija napravila mučen vtis.

BOJI OKOLI JANINE.

Atene, 27. decembra. Janinska turška posadka noč in dan izpada, da zavzame izgubljene pozicije. Grki so pa vse izpade odbili in so postavili svojo artiljerijo kljub terenskim težkočam na ugodna mesta. Essad paša, poveljnik Janine, je dal 46 Albancev ustreliti. Provizorična albanska vlada v Valoni je vsled tega zelo vznemirjena.

ČRNAGORA KONCENTRUJE ČETE OB AVSTRIJSKI MEJI?

Dunaj, 27. decembra. »Bosnische Correspondenz« poroča, da je Črnagora razpostavila ob avstrijski meji bataljon »Njeguša«.

IZ SOLUNA.

Atene, 27. decembra. Kralj Jurij je podelil grškemu metropolitu v Solunu veliki častniški križ reda Sv. Izveličarja. — Solunska mohamedanska občina je poslala grškemu kralju addresso, v kateri pravi, da hočejo mohamedanci živeti pod grško oblastjo.

VOJAŠKA OBLAST V STARI SRBIJI.

Belgrad, 27. decembra. »Pravda« poroča, da je ministrski svet na predlog vojvode Putnika sklenil, da v novosvojenih pokrajinah ustanovi za 3 leta vojaško oblast namesto civilne.

TURKI ZAJELI PROVARIANT ZA BULGARE.

Carigrad, 27. decembra. Turška topničarka je v Marmarskem morju zajela devet jadrnic, ki so peljale proviant za Bulgare.

ANGLEŠKE PRIPRAVE.

Pariz, 27. decembra. »Matin« poroča iz Londona, da mornarjeve angleške vojne mornarice niso pustili ob Božiču na dopust, kakor druga leta. Vse angleške torpedovke so koncentrirane v Severnem morju, oklopnice pa v kanalu.

VPOKLIČANJE VOJAKOV POD OROŽJE NA BAVARSKEM.

Monakovo. »Münchener Zeitung« poroča s posebne strani, da bodo vojake, ki so na dopustu, pozvali pod orožje že februarja in ne majnika, kakor druga leta.

BOMBNI ATENTAT NA TAFTA.

New York, 27. decembra. Tu se je poizkusil bombni atentat na bivšega predsednika Tafta. Bil je postavljen pekleniški stroj na cesti, koder se je Taft peljal mimo. Stroj pa se je razpočil prepozno in razginal v zrak nek časniški kiosk.

PREPREČEN ANARHISTIČEN NAPAD NA LAŠKEGA KRALJA.

Rim, 27. decembra. Zaplenili so pisma anarhista Dal Ferro, ki se je poizkusil usmrtiti in navedel za vzrok samoumora, da je bil določen usmrtiti laškega kralja, a ni bil za to dovolj pogumen. Iz zaplenjenih pismov je razvidno, da so anarhisti več napadov nameravali izvesti. Zaprlji so pet anarhistov.

POINCARÉ PREDSEDNIŠKI KANDIDAT.

Pariz, 27. decembra. Poincaré je sprejel kandidaturu za predsedništvo.

ANGLEŠKI KRALJ OBOLEL.

London, 27. decembra. Kralj je lahko obolel na prehlajenju.

ATENTAT NA INDIJSKEGA PODKRALJA.

London, 27. decembra. Pri atentatu na indijskega podkralja lord Hardinga v Delhiju so bile tri osebe ubite, 13 pa ranjenih.

RUSKO-KITAJSKI SPOR.

Bruselj, 27. decembra. Pričakuje se, da Rusija v kratkem odpokliče svojega poslanika iz Pekinga. Kitajska vlada dela na vso moč, da bo do pomladi zbrala dobro oboroženo in pripravljeno armado.

POLOŽAJ V MAROKU.

Pariz. V Dar el Kaidu zajeta Mas-soutierjeva kolona 400 mož je dozdale izgubila 1 častnika in 12 mož.

V TRIPOLISU JE SE VEDNO VOJSKA.

Frankobrod, 27. decembra. »Frankfurter Zeitung« poroča, da vojska v Tripolisu nikakor ni ponehala. Italijani morajo vsako ped zemlje s krvjo plačati. Šejk Senu-sijev je vrnil vse darove, katere mu je laški kralj poslal. Vojsko je organiziral Enver bej, ki se je sicer vrnil v Evropo, toda zapustil dobro oboroženo vojaštvo. V oazi Kufra so se sestali arabski poglavarji, ki

so se posvetovali o organizaciji odpora proti Lahom v Tripolisu in Francozom v Maroku.

CHILENSKA VLADA NE PRODA VOJNIH LADIJ.

Santiago de Chile, 27. decembra. Vojno ministrstvo dementira poročila o nameravani prodaji chilenskih vojnih ladij Angliji.

MINISTRSKA KRIZA NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 27. decembra. Portugalski ministrski svet je sklenil, da vlada odstopi. Nova vlada se bo težko sestavila, ker nima v zbornici nobena stranka večine.

VOHUNSTVO V DANCIGU.

Dancig, 27. decembra. Policija je aretirala več lovcev, ki so osumljeni, da so v prilog Francije vohunili. Preiskavo vodi državno sodišče.

× × ×

UKRADENA POLKOVNA BLAGAJNA.

Sopronj, 27. decembra. Polkovna blagajna 5. ulanskega poka, v kateri je bilo 27.000 K, je bila ukradena. Aretirali so nekoga ulanca rezervista, o katerem sumijo, da je tat.

STRAŠNI SNEŽNI VIHARJI V SEVERNI AMERIKI.

Pariz, 27. decembra. »New York Herald« poroča iz New Yorka: Na zahodu so divjali strašni snežni viharji. V newyorškem pristanišču počiva vsa paroplovba. Vsled snežnih viharjev je izgubilo življenje veliko ljudi.

NOVO MILJONSKO MESTO.

Hamburg, 27. decembra. Mesto Hamburg je doseglo 1 milijon prebivalcev.

VELIKA NESREČA V RIMU.

Rim, 27. decembra. Neki voz električne poulične železnice je zavozil v nek zid. Ranjenih je 17 oseb.

VELIKA NESREČA NA POULIČNI ŽELEZNICI.

Hamburg. Med Hamburgom in Warburgom je zadel voz poulične železnice z vlakom industrijske železnice. Voz poulične železnice se je prekucnil, en voz industrijske železnice je pa skočil iz tira. Nvarno ranjenih je pet oseb.

VODA POPLAVILA ŽELEZNIŠKI PREDOR.

Curih. V predor skozi Mont d'Or je 4472 metrov od vhoda vtrla voda. Delavci, ki so v predoru delali, so se rešili. Vode pridere 40.000 litrov v sekundi.

500.000 KRON DELAVCEM.

Vitkovic. Ravnateljstvo plavčev v Vitkovicah je določilo 500.000 kron za dobrodelne namene. Iz obresti te glavnice dobe vdove delavcev rente od 180 do 240 kron.

Pismo s. Adelhajde Podlesnik o bulgarski carici.

O bulgarski carici Eleonori se pripovedujejo najlepše stvari glede njenega usmiljenja in požrtvovalnosti, kar je izkazala za časa vojne. S. Adelhajda Podlesnik, ki se nahaja v bolnišnici v Plovdivu poroča domu starišem:

»Carica Eleonora je tukaj z dvema princezinjama. Vse tri pomagajo streči bolnikom. Carica je prava mati, ki skrbi, da bolnikom v postrežbi nič ne manjka. Z nami sestrami deli siromaštvo. Pri vsakem vremenu je na nogah. To je oseba, da bi človek skoraj ne mislil, ko jo gleda pri postrežbi, da je — carica. Pošljem vam njeno sliko z lastnoročnim njenim podpisom, ki mi jo je naklonila. Tudi princezinje se ravna po zgledu materinem. Po fotografiji razvidite, kako strežejo z nami sestrami bolnikom. Ker je tu zelo slabo vreme in mnogo blata, katero moramo gaziti in sem imela jaz zelo slabe čevlje, mi je kupila carica Eleonora nove, visoke galoše. Bolnikov imamo polno. Ura je 10 in pravkar smo dobili telefonično poročilo, da nam jih pripeljejo zjutraj še 310...«

Slovinci, hranite slovensko posest!

Ta klic se mi zdi posebno važen danes, ko gineva vedno bolj in bolj ljubezen do rodne grude, ko drvi nepremišljena mladina trumoma v mesta in ko nam med tem ugrablja tujec kos za kosom naše zemlje. Ta klic bi se naj ponavljal dan na dan v našem časopisju, razpravljalo bi se naj o njem v naših društvih, predvsem v krajih, kjer razsaja posebno ta nalezljiva bolezen, ta strast po tujini, da se končno omeji nesrečno izseljevanje. Da, Slovenci, hranite slovensko zemljo! Zavedajte se velikega narodnostnega pomena posesti! Zemlja je že od nekaj predmet bojev. Odkar je postala predmet zasebne lastnine, datira stremljenje posameznika, pridobiti si posest kot eksistenčno pod-

lago. Vsi boji, vse vojske, ki jih našteva zgodovina, so nastale radi tega hrepenenja po zemlji, radi hrepenenja po nepremični posesti.

In to se godi še danes.

Narodnostni boj, ki je bil v prvi polovici preteklega stoletja samo jezikovni, idejni, se je spremenil v gospodarski boj, v boj za materielno eksistenco milijon poedincev, v boj za glavno narodnostno posest, za zemljo.

Kdor nima zemlje, nima domovine. Narodi, ki so si ohranili zemljo v lastnih rokah, so preživeli stoletja, izgubili pa so tisti, ki si niso znali ohraniti svoje zemlje. To nas uči zgodovina.

Pri nas še ne cenimo dovolj pomena zemlje v narodnostnem boju. Pogosto zremo na premembo posesti kakor na privatno zadevo kupca in prodajalca.

Toda to ni pravo stališče! Zemlja nam ne sme biti samo zasebna lastnina, ne, mora biti obenem last naroda. Kajti zemlja je podlaga domoljubja. Narod, ki nima lastne zemlje, nima ljubezen do grude, ki živi od nje.

Zemlja je porok eksistence naroda. Zemlja, združena z drugim narodnogospodarskim činiteljem, z delom, je predpogoj bogastva naroda. Iz nepremične raste premična imovina. Brez nepremične ni možna premična.

Zemlja je porok skupnosti naroda. Ona veže k sebi posameznike, navezuje jih na rodno grudo, združuje posameznike v naselbine.

Brez zemlje, brez te vezi, bi bili raztreseni med tujimi narodi kakor danes židje, ki nimajo skupne narodne zemlje.

Narodi, ki nimajo lastne zemlje, nimajo lastne kulture. Žive od kulture onih narodov, med katerimi so raztreseni. Žive od milosti tujcev.

Zato pa hranimo slovensko zemljo! Ona je opora naše narodne eksistence, ona je porok, da se vzdržimo tudi v bodoče, ona je naše vse. Na njej je vzrasla naša preteklost na njej počiva naša sedanjost in na njej nam vzraste, dal Bog, lepša bodočnost.

Društva.

Ij Občni zbor Slomškove podružnice za Ljubljano in okolico se je vršil dne 19. decembra t. l., ob 3. uri v dvorani Tiskovnega društva v Ljubljani. K sijajno uspelemu shodu je največ pripomogla izredno obilna udeležba. Opažali smo veliko novega naraščanja kolegij in kolegov. Tako je prav! Vsi smo pa pazljivo sledili temeljitemu referatu g. kateheta Čadeža in izbornim izvajanjem g. predsednika J. Jegliča, ki je v temperamentnem govoru očrtal delovanje podružnice v preteklem letu. — Novo voljeni odbor se je sestavil takole: Janko Jeglič, predsednik; Ivan Bajec, namestnik; Matija Janežič, tajnik; Vida Šorn, blagajničarica; Anton Čadež in Anton Smerdelj, odbornika.

Vsako večje društvo naj bi imelo svoj skioptikon. Vsa potrebna navodila daje »Slovenska Straža«, ki preskrbi, da društva dobe skioptikon po njej ceneje, kakor če bi direktno naročevala.

ARETIRAN RUSKI VOHUN.

17. t. m. je bil na Krakovskem kolodvoru aretirana sedmošolec Ignjat Unbe, ki so ga že dalj časa sumili vohunstva v prid Rusije. V podlogi njegove suknje so našli zašit jako obsežen vohunski material, iz katerega se razvidi, da je Unbe svojemu očetu, ki je bil častnik v jaroslavski posadki, sistematično kradel podatke o gibanju in stanju avstro-ogrsk vojske v Galiciji in jih pošiljal nekemu ruskemu polku v Varšavi. Našlo so pri njemu tudi ruski pisano navodilo, kako se morejo z dinamitom razdreti mostovi in železniške proge. Vrh tega so našli pri njem tudi neko brzojavko, ki obtežuje dva častnika avstro-ogrsk armade, katera so že tudi zaprli.

ZA KRATEK ČAS.

Uslišana molitev.

V neki družini sta se sprla mož in žena. Kot po navadi žena ni odprla cel dan svojih ust in na nobeno vprašanje svojemu možu ni odgovorila. Dan je mirno potekel, prišel je večer. Kot po navadi so molili zvečer vsi skupaj rožni venec, in sicer oče naprej. Ko je že zmolil celi rožni venec in dodal še več očenašev za različne potrebe, je pristavil konečno: »Zdaj pa še en očenaš, da bi Bog dal naši materi nazaj dar govorjenja!« — Komaj je izpregovoril te besede, je žena, ki je molčala cel dan kot grob, se zadrila na ves glas: »Ti dedec grdi, kaj me boš v sramoto deval vpričo cele družine!« — Mož pa mirno odgovori: »Čas bodi Bogu, smo že uslišani, ne bomo nič več molili, samo da se je naši materi zopet jezik razvezal.«

KNJIGOTRSTVO.

»Agramer Tagblatt« je v št. 283. z dne 7. decembra 1912 posvetil Finžgarjevemu Romanu »Pod svobodnim solncem« obširno oceno. Med drugim označuje vrline tega romana sledeče:

»Der vorliegende Roman hat erst jetzt in der Buchausgabe in der slovenischen Öffentlichkeit die Würdigung gefunden, die ihm gebührt. Franz Finžgar hat eine hohe künstlerische Ambition, seine Phantasie ist reich, die Sprache kräftig und klar, oft von farbigen Plastik. Der Roman zeugt von einer seltenen Disziplin des schaffenden Künstlers. Die grossartigen, farbenreichen, vom brausenden Leben übersprudelnden Szenen sind mit grosser Kraft, mit einem nie versagenden Reichtum der Phantasie, mit prächtiger Natürlichkeit und Ungezwungenheit hingemalt, die Finžgar hoch über das bisherige Niveau eines guten Volkserzählers emporheben. Nicht eine Seite des Buches ist überflüssig, nie ermüdet die leichtfließende Erzählung. Finžgars Buch hat in der slovenischen Öffentlichkeit eine warme Aufnahme gefunden, es ist der beste historische Roman, den die Slaven haben. Die Katolische Bukvarna gab dem Werke eine schöne, vornehm elegante Ausstattung.«

Splošna sodba slovenske javnosti brez izjeme je torej v tem edina, da ni roman »Pod svobodnim solncem« samo najboljši Finžgarjevo, temveč sploh najboljši slovensko leposlovno delo. Anton Medved, Poezije I. del 3 K 80 vin., vezano 5 K, Poezije II. del 4 K, vez. 5 K 40 vin.

Medved je pesnik-mislec in njegove pesmi smemo uvrstiti v vrsto prvih naših klasikov. Zunanja oblika njegovih pesmi je ostra, obrušena in svetla kot diamant, njihova vsebina in pomen pa zamišljen, globok ter prešinjten toplote globoko čutečega srca. Kdor se zna utopiti v njegove pesmi, mu nudijo preobilo užitka; čim večkrat jih beremo, tem krasnejše misli se odpirajo pred nami. Vsaka vrsta, da, vsaka beseda nam pove mnogo več, kakor si moremo predstavljati, ko vzamemo knjigo prvič v roko.

Sienkiewicz: »Quo vadis?« Roman iz Neronove dobe. Vez. 5 K 50 h. — Najlepše povesti, kar nam jih nudi svetovno slovstvo, se vrše ob Kristusovem času ali v dobi prvih kristjanov. Res pa je tudi, da nudi ta doba požrtvovalne ljubezni in svetega junaštva najbogatjšo snov pripovednemu pisatelju. Kdo ne pozna po vsem svetu razširjenih in na vse jezike prestavljenih romanov »Ben Hur«, »Zadnji dnevi Jeruzalema«, »Dekle z biseri«, »Valerija« itd., med katerimi pa zavzame bodisi po zanimivosti, bodisi po umetniški dovršenosti »Quo vadis« prvo mesto. To je roman, ki je Sienkiewicza proslavil širom sveta.

Wallace: »Ben Hur«. Roman iz Kristusovih časov. Vez. 4 K 50 h. — V tem krasnem romanu najdemo več oseb, ki so nam znane že iz svetopisemskih zgodbin in so bile več ali manj udeležene pri Gospodovem trpljenju in smrti.

De Waal: »Valerija ali znagoslavni izhod iz katakomb«. Zgodovinska povest. 1 K 50 h, vez. 2 K 10 h. — V »Valeriji« se zrcali konec najhujšega boja med ginečim paganstvom in procvitajočim krščanstvom, ki je z zmago Konstantina Velikega nad Maksencijem osvojilo cesarski Rim in zadobilo svobodo.

Vojska na Balkanu l. 1912. Četrtri sešitek tega prezanimivega dela javno-kar izšel. Sešitek je lepo opremljen in bogato ilustriran; poleg tega mu je pa pridejan natančen zemljevid balkanskih dežel v sedmih barvah, krasno izveden, ki bo vsakemu dokaj pomogel do lažjega razumenja silnih dogodkov, ki so na mah izpremenili položaj balkanskih Slovanov. Radi zemljevida se je ta sešitek nekaj zakasnil. Vsled praznikov ta teden ne izide peti sešitek, pač pa izideta takoj po Novem letu dva sešitka skupaj.

Četrtri sešitek smo že razposlali vsem cenj. naročnikom, in kdor bi ga ne bil dobil, naj ga takoj reklamira.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Župne urade opozarjamo, da je knezoškofijski ordinariat ljubljanski s 1. januarjem 1913 oficijelno predpisal novo izdajo »Lesar, Berila in evange-lija« kot edino dovoljenje za porabo v vseh cerkvah ljubljanske škofije. (Glej Ljubljanski škofijski list št. 10, 1. 1912). Isto velja tudi za tržaško škofijo in gorško nadškofijo.

Mohorjani — vsi se spomnite
»Slovenske Straže«!

Apostel katoliškega časopisja na Francoskem.

Ni še dolgo, odkar je katoliški Pariz pokopal moža, ki je zaslužil ime apostola katoliškega časopisja na Francoskem. To je bil asumpcionista F. Bailly, ustanovitelj velikega katoliškega lista »La Croix«, ki je še danes vodnik katoliških Francozov. Ko je »La Croix« prvič izšel, je njegov izdajatelj okrasil čelo lista z velikim križem — boljše, kot vsaka reklama, je menil P. Bailly. Razprostrte roke križa bodo privabile cele vrste čitateljev. In pogumni izdajatelj, ki je vse svoje trudapolno življenje zastavil v prosep katoliške misli, se ni motil. Kmalu je postal »La Croix« eden izmed najuglednejših listov francoske prestolnice in je po velikosti na petem mestu. Imel pa je P. Bailly težke boje, kajti nekateri so se spodtkali ob znamenje križa in dosegli, da je tedanji pariški nadškof prosil Baillyja, naj ga opusti. S težkim srcem se je ta udal in dal natisniti manjši križ. Čez nekaj dni pride P. Bailly zopet k nadškofu in mu prinese prav velik zavoj pisem od naročnikov, ki vsled te novotarije niso hoteli več sprejemati lista. Temu argumentu tudi nadškof ni mogel kaj in takoj drugi dan je izšel list zopet z velikim križem na čelu. Še iz nekega drugega slučaja odseva jasni in odločni značaj P. Baillyja. Ko je masonska vlada bila na tem, da oropa cerkev njene lastnine, so tudi asumpcionista pričakovali, da jih izženo iz Francije. Pater Bailly je ravno maševal, ko prispje v samostan policijski komisar z vladnim ukazom. Ne meneč se zanj je dalje čital mašo in tako tudi drugi menihi. Komisar, ki je vedel, da maša ne more dalj trajati kot pol ure, hoče počakati konca. Toda minula je cela ura, še več, a Bailly je še vedno bral. Konečno se komisar naveliča in pristopi k oltarju, povprašajoč, kako dolgo bo še trajalo sv. opravilo. »Ne dolgo,« je odvrnil P. Bailly ter prišel s čitanjem trpljenja Kristusovega. Na ta način je moral policijski komisar prisostvovati dveurni službi božji in je šele potem izvršil vladni ukaz.

Tudi sicer so se stavile Baillyju mnogotere ovire. Ko je Croix prvič izšel, je imel pod naslovom besede »Journal a un sou«. Toda že naslednjega dne mu je oblast zabranila ta stavek, češ, da je Francija v veliki revoluciji slovesno odpravila decimalni sistem in da »sou« več ne eksistira, ampak samo frank in centim. Kdor tedaj govori o »sou-u«, prelamlja s tem temeljna načela države. P. Bailly se je pač moral udati neumnostim in šikanam birokratizma ter je odslej pisal »Journal a 5 centimes«. Ali stevilo naročnikov je kljub temu rastle in se množilo.

P. Bailly je visoko cenil apostolat katoliškega časopisja. Zato ga je nemilo zadel ukaz Leona XIII., da naj se umakne s politiškega torišča. S težkim srcem se je udal. Eden njegovih zvestih sotrudnikov piše v »XX Siecle« o tej stvari sledeče: Ko sem nekega jutra prišel v Rue Francois, zagledam policijo, ki je udrla v samostan asumpcionista, da izvede tu hišno preiskavo. Par tednov pozneje se je asumpcionista iz Rima prepovedalo nadaljno sodelovanje pri »La Croixu«. Kljub temu, da je bil list delo njegovega duha in srca, se Bailly ni niti najmanj ustavljal papeževemu ukazu ter mirno predal priljubljene uredniške posle naslednikom, toda drugo jutro sem ga našel v njegovi celici — jokajočega. Ko se je nekoliko umiril, mi reče: »Poglejte, usoda stori vse prav, kar stori, toda nevarnost grozi delom, ki so odvisna od edine osebe. Bog je vezi razdrl, ki so me družile z listom.«

Po odstopu od lista »La Croix« se je Bailly odtegnil javnemu življenju. Toda njegovo ime je slovelo dalje, kar je jasno dokazala njegova smrt. Vse časopisje, tudi nasprotno, je počastilo spomin umrlega plemenitega časnikarja. Zato je bila tudi naša dolžnost, da smo temu apostolu francoske katoliške žurnalistike posvetili par vrst. O priliki zadnjega evharističnega kongresa je ta mož še prihital na Dunaj, da vidi slovesnosti. Sedaj se je tudi nad njim zagrnila zemlja in ga objokujejo tisoči.

Pisani Arbanasi.

Sarajevski »Hrvatski Dnevnik«, ki kakor znano zavzema Turkom prijazno stališče, ponatiskuje iz »Cetinjskega Vjestnika« tole: Nekí očividec pripoveduje, da so krog Elbasane arbanaske vasi, katerih prebivalci izpovedujejo doma pravoslavno ali rimskokatoliško vero, ko pa pridejo na ulico, ali gredo v mesto, se pa izpremene v prave pravoverne muslimane. Doma se n. pr. zovejo Peter, Pavel, Jovan, Angjelija, Stanilja itd., izven hiše pa: Hasan, Hussein, Mahmut, Fatima itd. Doma med

štirimi stenami se križajo in molijo k Bogu in Jezusu Kristusu, zunaj hiše se pa klanjajo in molijo k Muhamedu. Take Arbanase imenujejo tam »škataraci«, kar pomenja »pisan« (raznobarven). Tega imena so čisto vredni. Taki Arbanasi pa niso samo v okolici Elbasane, nego jih je po vsej Albaniji dovolj; pa se radi tega tudi prav nič ne sramujejo — zanje je to čisto naravno. »Pomoz Bog čaršijo na obje strane«, tega gesla se drže. Kaj takega se menda ne najde nikjer drugod na svetu. Če se pa upošteva, da je pri Arbanasih sploh vse »pisano«, se njih verski mnogostranosti ne bo nihče čudil. — Dobro je, da se ve, kakšen je element, ki vsled prizadevanja Evrope dobi avtonomijo!

Izpred sodišča.

— Pri tepežu denar izgubil. Te dni se je okoli polnoči pred Bitencevo gostilno na Brodu vnel prepir med Janezom Rebernikom, Jožefom Bitenc in Jožefom Petelinom, sodarskim pomočnikom v Tacnu, ki se je končal s spopadom. Pri tej rabuki je bil Petelin podrt na tla in nekaj obrčan. Slednji trdi, da mu je medtem, ko je na tleh ležal, eden od teh dveh pretepačev vzel bankovec za 100 K, katerega je imel shranjenega v beležni knjižici v žepu svojega suknjica. In res je izgubljen denar s svetilko na licu mesta iskal, ne da bi ga našel. Koliko je na tem resnice, bo dognalo sodišče.

— Nevaren kurji tat je France Kropar iz Velesovega. Znano je, da je v Smedniku več takih tatvin izvršil. Neki krčmar ga je nekoč zalotil v gozdu, ko si je kahal kuro, a je takoj zbežal, ko ga je zagledal. Pretečeni mesec je pa zmanjkalo posestniku Martinu Kozjeku v Zbilah 12 kokoši in ena kokoš, vredna 14 K. Mariji Kalan istotam je iz hleva vzel tri kure in posestnici Mariji Strupi dve kokoši. Dognalo se je, da oddaja svoj plen neki neznani ženski, ki ga razpečava po ljubljanskih gostilnah.

— Rajši v ječo nego na delo. Mihael Trawöger, 49 let star, pristojen v Altminster pri Gmundnu, je pravi tip delomržeča, ki mu je vse ljubše nego delo. To spričujejo njegove predkazni, kajti nič manj kakor 62 krat je bil že kaznovan, največkrat zaradi vlačuganja in beračenja. Ni čuda, da se mu je preskrbelo v tukajšnji prisilni delavnici bivališče, s katerim pa ni bil čisto nič zadovoljen. Dne 21. oktobra t. l. zglasil se je bolnega, češ da ga boli križ. Hišni zdravnik ga je pa spoznal za zdravega in za delo sposobnega. Ker je nadpaznik poznal nasilnost obdolženca, pustil ga je ta dan doma. Drugo jutro se je Trawöger zopet polenil in ni maral iti na delo, treba ga je bilo s silo spraviti med druge delavce na dvorišče. Med potjo na delo je pa vpričo paznikov in drugih prisiljencev na posebno surov način žalil cesarja, kar sam priznava, zagovarja se le z veliko razburjenostjo. Sodišče ga je obsodilo na 13 mesecev težke ječe.

Bogokletnež. Pavel Kern, 40 let star, tovarniški kovač iz Jezerskega, je 19. novembra t. l. po Trziču od hiše do hiše beračil. To so otroci naznanili občinskemu redarju, ki je Kerna aretoval in ga odpeljal v občinski zapor. Tu je začel obdolženec razgrajati in Mater božjo preklinjati ter redarja z raznimi psovkami obkladati. Zagovarja se, da je bil takrat tako vinjen, da se ne vé na ničesar spominjati, kar zaslisane priče zanikajo. Sedel bo zato šest mesecev v ječi.

NOVO VSEUČILIŠČE V HAMBURGU.

Hamburški senat je sklenil, da ustanovi v Hamburgu vseučilišče, ki se otvori z juridično, filozofično in s kolonialno znanstveno fakulteto.

Ali imate že Slomškove razglednice „Slovenske Straže“?

Zahvala.

Povodom smrti našega preljubega

Joška

nam je došlo toliko dokazov iskrenega sočutja, da nam je nemogoče zahvaliti se vsakemu posebej. Bodi vsem skupaj izrečena najpriskrajša zahvala.

Srčna hvala vsem, ki so predragemu pokojniku izkazali pri pogrebu zadnjo čast. Posebej se še zahvaljujemo g. županu Derniču, ki nam je ob teh težkih dneh pomagal vsestransko, veleč. g. kanoniku Novaku, g. c. kr. okr. glavarju Župniku, g. ravn. Fajdigi, vsem gg. profesorjem iz Kranja, gg. tovarišem, gg. pevcem in vsem darovalcem prekrasnih venčev. Hvala vsem imenovanim in neimenovanim. 4141

Lancovo, 26. decembra 1912.

Zaljuoča rodbina Zupanceva.

Neizmerne žalosti potrji naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno novico, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo poklicati danes v boljše življenje gospoda

Martina Jančigaja

po težkem in dolgem bolehanju.

Nepozabnega ranjkega, ki je preminul ob 3. uri zjutraj v starosti 62 let, spremilo se bo iz hiše žalosti na sv. Jerneja cesti v Spod. Šiški k sv. Križu, v petek, dne 27. t. m. ob pol 3. popoldne in tamkaj njegove pozemske ostanke položilo k večnemu počitku.

Blag mu bodi spomin in molitev spremljaj ga onkraj groba!

Spod. Šiška, 25. decembra 1912.

4144 Zaljuočl ostali.

Dr. Martin Travner, c. kr. viš. dež. sod. svetnik v Ljubljani, naznanja v svojem in v imenu svojih otrok za njega prežalostno vest, da je njegova edina nad vse ljubljena hčerka

Milka

dne 26. decembra 1912 popoldne ob 4. uri v 25. letu svojega življenja po dolgem, mukopolnem trpljenju, prevedena s sv. zakramenti, izdihnila svojo prepleteno dušo. 3999

Pogreb prerano umrle se vrši v soboto dne 28. decembra ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Spodnji Šiški št. 28 na pokopališče k sv. Križu, kjer se umrli pokoplje v rodbinskem grobu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Spodnja Šiška, dne 26. decembra 1912.

Prvi kranjski pogrebni zavod F. Doberlet.

Syrup Sarsaparillae
compos s sidrom.
Cistilo krvi. Stekl. K 3.60 in 7.50.

Liniment s sidrom Capsici
compos.
Nadomestilo za Pain-Expeller s sidrom. — Bolečine ublažuje sredstvo za vdrgnenje pri prehlajenju, revmatizmu, protinu itd. — Steklenica K — 80, 1.40, 2.—

Zelezento heiljakovina tinktura s sidrom. za malokrvnost in bledičnost. Steklenica K 1.40. Steklenica K 1.40.

Dobiva se po lekarnah ali na naravnost od Dr. RICHTERJEVE lekarnice „Pri zlatem levu“, Praga I. Elizabetna trida 5.

Tvrdba Franc Ksav. Souvan naznanja tužno vest, da je na Božični večer po kratki in hudi bolezni, preminula nje zvesta sotrudnica, blagajničarka gospica

Milena Pelan

Prezaglo umrli blag spomin!

4000 V LJUBLJANI, dne 25. decembra 1912.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 12. decembra 1912, opr. št. E 581/12 pro-
2
dado se dne 20. in 21. januarja 1913 dopoldne ob 9. uri v Št. Jerneju in Kobili na javni dražbi:

Velika množina bukovega oglja, bukavih desk, različne dolžine in debelosti, različni stroji in stropni deli, vozovi, konji itd.

Reči se smejo ogledati dne 20. in 21. januarja dopoldne med 8. in 9. uro.

C. kr. okrajno sodišče Kostanjevica odd. II.

4142 dne 26. decembra 1912.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem se s tem oznanja tužna vest, da je umrla gospa

Marija Plešec roj. Kunovar

na sv. Stefana dan, dne 26. decembra po kratki, mučni bolezni, prevedena s sv. zakramenti za umirajočo.

Pogreb nepozabne rajnice bo v soboto ob pol 9. uri dopoldne iz hiše žalosti, v Sori št. 7, na tukajšnje farno pokopališče.

Spominjajte se je v molitvi!

Sora, 27. decembra 1912.

Plešec Andrej, soprog.
Ivana, Andrej, Leopold, otroci.

Največjo izbero 3895

razglednic

za praznike, že od 2 v naprej, priporočta

Marija Tičar

Ljubljana, Sv. Petra cesta, nasproti „Zlate kaplje“.

URA z verižico za samo kron 2.20.

Vsled nakupa velike zaloge ur, razpošilja slezijska tovarna: 1 prekrasno pozlačeno 36 ur idočo precizijsko-anker-uro z lepo verižico za samo K 2.20, ter 3letnim pisanim jamstvom. Pri nakupu 3 kosov cena K 6.—, 5 kos. K 9.—. Pošilja proti povzetju

prusko - šlezijska izvozna tvrdka

A. Gelb, Krakov 340.

Za neugajajoče denar nazaj. 3734

Lep lokal

na zelo prometnem kraju v Ljubljani se odda takoj ali z 1. febr. 1913 v najem. Več pove Davorin Rovšek, fotograf v Ljubljani. 3993

Mebilirana mesečna soba

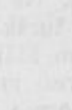
s posebnim vhodom se ceno odda stalnemu gospodu. Več se izve v Rožni ulici št. 25, II. nadstr. 3997

Išče se za tovarno na deželi zanesljiv in trezen

kurjač

izučen ključavničar.

Vstop takoj. Ponudbe naj se določijo na upravo „Slovenca“ pod št. 4143.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem se s tem oznanja tužna vest, da je na Božični večer po kratki in hudi bolezni, preminula nje zvesta sotrudnica, blagajničarka gospica

Milena Pelan

Prezaglo umrli blag spomin!

4000 V LJUBLJANI, dne 25. decembra 1912.

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 12. decembra 1912, opr. št. E 581/12 pro-
2
dado se dne 20. in 21. januarja 1913 dopoldne ob 9. uri v Št. Jerneju in Kobili na javni dražbi:

Velika množina bukovega oglja, bukavih desk, različne dolžine in debelosti, različni stroji in stropni deli, vozovi, konji itd.

Reči se smejo ogledati dne 20. in 21. januarja dopoldne med 8. in 9. uro.

C. kr. okrajno sodišče Kostanjevica odd. II.

4142 dne 26. decembra 1912.

Štajersko in Turki.

»Kobilice, Turki in kuga« so bile tri strašne šibe božje, ki so skozi stoletja obiskovale našo štajersko deželo. Velikokrat so priletele velikanske množice kobilic v deželo in kamor so se vsedle, so vse uničile. Njih posledica je bila lakota. Nato je zopet prišla v deželo »črna smrt« in uničila na tisoče človeških življenj. Ljudje so bili brez moči pred to strašno boleznijo, ki ni izbirala med bogatim in revnim. Ljudstvo je po teh nesrečah že popolnoma ubožalo. In sedaj še Turki! Tri stoletja so živeli ljudje v vednem strahu pred njimi. Mnogokrat so vdrl v deželo, ropajoč, moreč in požigajoč vse, kar jim je bilo napoti. Niti predstavljati si nam ni mogoče, kako hudo so takrat trpeli štajerski prebivalci. Kdor pregleduje kupe zapiskov, katerim so izročene vse strahote tistih časov, temu more takratni položaj seči v srce. Na kako visoki stopinji bi stala lahko danes štajerska dežela in kako bi se bilo ljudstvo lahko razvijalo, ako bi jima bili prihranjeni ti težki dnevi.

Najhuša nesreča za našo deželo so bili turški upadi. Turkom ni bilo na tem, da bi se bili stalno naselili v deželi. Moreč, ropajoč in požigajoč so samo vdiral v razne dele dežele ter odpeljali na tisoče in tisoče ljudi v strašno turško sužnost. Z malimi izjemami so bili ti roparski pohodi delo samo nekaterih turških poveljnikov, ki so na svojo pest vdiral v notranje avstrijske dežele (Štajersko, Koroško, Kranjsko in Primorsko) ter v svoji divjosti vse opustošili. Vsa posredovanja pri visoki porti, da bi se turški ropi omejili, so bila brezuspešna. Zmigavali so samo z ramami in rekli: »Kar se je zgodilo, se je zgodilo.«

V hitrem zmagovalnem pohodu so Osmanom po svojem prvem nastopu v Evropi (l. 1356.) skoro celo bizantinsko cesarstvo podvržili, izvzemši glavno mesto. Nato so podvržili Albanec, Bošnjake, Srbe, Vlahe in Bulgare in postali po zmagah pri Odrinu (l. 1375.) in na Kosovem (l. 1389.) neposredni ogrski sosedje. Poizkus ogrskega kralja Sigmunda, se neprijetnega turškega sosedja iznebiti in ga v lastni deželi napasti, se je nesrečno končal. Njegova vojska, v kateri se je pod vodstvom celjskega grofa Hermana II. vojskovalo tudi mnogo Štajercev, je bila leta 1396. pri Nikopolju popolnoma poražena, le mali del je ušel smrti. To je bilo prvo srečanje Štajercev s smrtnim sovražnikom krščanstva.

Od tega časa naprej je bila Osmanom odprta pot v vse avstrijske obmejne dežele. In res, kakor beleži neki kronist, so še tisto leto vdrl Turki na Štajersko, napadli mesto Ptuj, ga oropali ter požgali. Tudi ptujsko okolico so strašno opustošili.

Posebno veliko je trpela Štajerska pod vladjo cesarja Friderika III. Njega so težila druga vprašanja, zato ni imel smisla za obrambo svojih obmejnih dežel. Štajersko in Kranjsko je bilo vedno izpostavljeno turškim roparskim pohodom. Devetkrat so obiskali Turki pod njegovo vladjo Štajersko. Posebno južni del, kraji okrog Celja, Konjic, Ptuja, Brezic in Slovenjgradca so imeli veliko trpeti. Odprto deželo so požgali, oropali, ljudi deloma pomorili, deloma jih v verigah odpeljali v turško sužnost. Edino varstvo so nudili ljudem ob tistem času utrjeni prostori, katere pa so si Turki tudi sčasoma osvojili. Strašen je bil pogled na opustošene kraje po turškem odhodu.

Leto 1440. je prineslo izredno mnogo bede v našo deželo. Na svojem odhodu iz Koroške je vdrla turška četa pri Neumarktu na Zgornjem Štajerskem v deželo, šla ropajoč in moreč mimo Teufenbacha in Scheiflinga v zgornjo mursko dolino in se utaborila pri Judenburgu. En del armade je ubral pot po murski dolini navzdol proti Brucku, drugi pa čez Zeiring, Črnc, Kammern in Ljubno ter se potem pri Brucku združil z drugim delom. En del je nato opustošil muriško dolino. Nato sta oba dela šla proti Gradcu in pri Radgoni zapustila deželo. Strašni so bili nasledki tega turškega vpada. Turško divjaštvo je po celi deželi slavilo res prave orgije. Veliko krajev in vasi je bilo požganih, mnogo ljudi umorjenih na najstrašnejši način, drugi pa so bili odpeljani v turško sužnost. Isto leto so priletele v deželo še kobilice in uničile še tisto, kar je pustil Turek. Pod vladjo Maksimilijana so prišli Turki samo dvakrat in opustošili kraje okrog Planine, Celja, Studenic, Slovenske Bistrice in Ptuja.

Največja nevarnost za deželo je pa bila po bitki pri Mohaču (1526), ko je velik del Ogrske padel v roke Turkom. Habsburške dedne mejne dežele so neposredno mejile na turško cesarstvo. In res, že leta 1529. je prišel sultan Soliman II. na čelu velike vojske pred Dunaj. Med takratnimi branilci Dunaja je bilo tudi mnogo Štajercev. Med obleganjem Dunaja so posamezne čete podvzele roparske pohode, dve sta udarili tudi na Zgornje Štajersko in jo opustošili.

Sultan Soliman svojega prvega poraza pred Dunajem ni mogel preboleti in je zato

s svojo armado leta 1532. zopet podvzel roparski pohod, da bi Dunaj zavzel. Na tem pohodu pa mu je delala neprilike mala trdnjavnica Güns, ki jo je junško branil Nikolaj Jurišič in tako rešil Dunaj. Zato je morala zopet trpeti Štajerska. Soliman se je s svojo vojsko obrnil proti zahodu, vdrl v Štajersko in šel mimo Gleisdorfa proti Gradcu. Med potjo so njegove čete strašno deželo pustošile. Oblaki dima podnevi in plameni ponoči so kazali, kod so šli turški divjaki. Trdnjave Gradec se je sultan ognil, v veliki naglici prekoračil Muro ter šel čez Lipnico proti Mariboru. Tukaj so turški vojaki hitro postavili most čez Dravo in sultan je odrinil čez Ptuj na Hrvaško.

Za varnost mej proti vednim turškim vpadom se v 15. in v prvi polovici 16. stoletja ni skoro ničesar storilo. Šele pod nadvojvodo Karlom II. se je veliko storilo v obrambo dežele. Gradec je dobil novo trdnjavnico obzidje, okoli Radgone, Ptuja, Maribora, Celja, Fürstenfelda in Friedberga se je napravilo novo obzidje. Vse te prostore so opremili z velikimi vojnimi pripravami. Ko je leta 1578. prevzel nadvojvoda Karol poveljstvo nad slovensko in hrvaško mejo, so naložili prebivalcem notranjih avstrijskih dežel ogromna denarna bremena, ker je od cesarja obljubljena denarna pomoč v obrambo dežele izostala. Prebivalci so morali za obrambo dežele sami skrbeti. Vsako leto so se porabile za vedno pripravljeno vojsko ogromne svgte, ki so jih prebivalci dežele z velikim trudom spravili skupaj. Vsak, bogat in ubog, je moral prispevati v ta namen. Obrnili so se za pomoč na državo, pošiljali poslance na različne državne zборе, ki so tam slikali bedo dežele, pa vse ni nič pomagalo.

Velik je bil strah, ko je leta 1594. padla v turške roke trdnjava Raab. Za morebitne turške napade se je prebivalstvo takrat dobro pripravilo.

Se slabši je bil položaj, ko je leta 1600 padla Kaniža. Turki so nato pogostokrat obiskali kraje okrog Radgone in Mureka. Nadvojvoda Ferdinand II. je poskušal Turkom trdnjavo zopet vzeti, kar se mu pa ni posrečilo. Z velikimi izgubami je moral zopet oditi. Veliko bedo v deželo je zopet prinesel turški vpad leta 1605. Cel vzhodni del od Radgone do Vorana so Turki opustošili.

Leto 1664. je prineslo krščanstvu pri Sv. Gotthardu ob Raabi slavno zmago nad osmanskimi četami. V zahvalo za to zmago je postavilo prebivalstvo v Gradcu na Karmeliškem trgu Marijno soho, katero so pozneje prenesli na Jakominiski trg. V tej krvavi bitki se je veliko štajerskih plemenitnikov izkazalo. To je bila prva bitka na odprtem polju, v kateri je zmagal križ nad polumesecem.

Od tega časa so turški vpadi v deželo ponehali. Leta 1677. je turška četa opustošila rabsko dolino. Še huša nesreča je zadela vzhodni del Štajerske, ki jo je opustošila izpred Dunaja se vračajoča turška armada velikega vezirja Kare Mustafa. Pri Friedbergu so vdrli bežeči Turki v deželo, šli ob meji proti jugu ter ropali in požigali po krajih okrog Hartberga, Vorave, Fürstenfelda in Fehringa. Med potjo so vse požgali ter veliko ljudi odpeljali v turško sužnost. Tudi za Gradec je bila velika nevarnost. Prebivalstvo se je oddahnilo, ko so divjaki zapustili deželo. Spodštajerski so tokrat prizanegli.

S turškim gospodarstvom na Ogrskem je šlo hitro nizdol, kakor hitro se jim je ponosrecil poizkus zavzeti Dunaj, ki je bil ključ do severnih dežel. Vpadi na Štajersko so sami od sebe prenehali. Samo še leta 1704. je vdrla četa turških roparjev pri Fürstenfeldu na Štajersko in porazila graškega poveljnika Rabata, ki se jim je s premalo močjo postavil nasproti. Čez Voravo in Friedberg so odšli Turki zopet na Ogrsko nazaj. Od takrat se Turki na Štajerskem niso več prikazali. —č.—

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Uradno odlikovanje in častni diplom k zlati ketelju.

Povzroča slast do jedi, okrepa živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Med 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, z. in kr. dvorn. dobavitelj

— TRST-Barkovlje. —

: Naročajte „Slovenca“ :

H. Sienkiewicz: **V pustinja in puščavi.** Roman iz Mahdijevih časov. 2 K 80 vin., v platnu 3 K 90 vin., se dobiva v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Sienkiewicz je pač tako znan kot najslavnejši poljski in sploh eden prvih svetovnih pisateljev, da je odveč na tem mestu o tem govoriti. Kdo ne pozna njegovih romanov »Quo vadis«, »Potop«,

»Brez dogme« itd., ki so prestavljeni v vse svetovne jezike in so njegovo slavo takorekoč v poletu raznesli po celem svetu.

Sienkiewicz: **»Brez dogme«.** Roman. 3 K, vez. 4 K 50 h. — V tem romanu nam slavnoznan pisatelj pred očuje človeka, ki o vsaki stvari dvomi in nima nobenih trdnih nazorov, katere bi lahko porabil za temelje, na katerih bi zgradil srečo svojega življenja. Iz romana doni klic, da je živa in trdna vera prvi pogoj srečnega in zadovoljnega življenja.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Št. 41.739.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat prepoveduje na podlagi občinskega sveta z dne 5. avgusta 1887, št. 22 dež. zak., § 26 a, b, promet tovornih in sploh obloženih voz ter avtomobilov čez Šentpeterski most, ker obstoja nevarnost, da se most sesede.

Promet lahkih, neobloženih vozov je sicer dopuščen, toda voziti je le korakoma.

Prestopki se bodo strogo kaznovali.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 21. decembra 1912.

3995

Zupan: **Dr. Ivan Tavčar** l. r.

Prvo kranjsko podjetje

za izvrševanje umetnega vezenja

in trgovina ročnih del

J. Repše & I. Jeršek

Ljubljana, Kongresni trg št. 5.

Zaradi velike zaloge se pričeta dela izvrševanje društven. zastav, trakov po tovarniških cenah prodajo. :: :: ter vseh cerkvenih paramentov.

Belo vezenje. — Predtiskarija.

Običajno nizke cene. — Zunanja naročila se točno izvršujejo. — Ugoden nakup božičnih daril.

Naznanilo prodaje.

Podpisani oskrbnik konkurzne mase **Karla Lenčeta na Laverci** naznanja s tem, da se bode

dne 30. decembra 1912

vršila na licu mesta na Laverci prodaja nekaterih v konkurzno maso spadajočih, do sedaj še neprodanih premičnin. Prodajalo se bode mnogo pod cenilno vrednostjo. Proda se pa: nekaj velikih sodov (Lagergebinde), lege pri teh sodih, aparat za žganje kuhati, kopališče (les in material) itd.

Začetek prodaje ob 8. uri zjutraj.

Ljubljana, dne 23. decembra 1912.

Dr. Ivan Tavčar,

kot oskrbnik konkurzne mase **Karla Lenčeta.**

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturni trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zrav. škofije

Št. 40.242.

Razglas.

Pobiranje

pasjega davka za leto 1913

se bode pričelo z 2. dnem januarja 1913.

Ta davek je plačati v okrožju ljubljanskega mesta od vsakega psa, izimši od psov, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni.

Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih mark, najkasneje do 20. februarja 1913 pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron.

Z ozirom na § 14. izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka, opzarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bode polovil konjač od 20. februarja 1913 nadalje vse one pse, kateri se dobe na ulicah brez veljavnih mark.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 8. decembra 1912.

Zupan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

3995